

11

CONSULTATUR
 CASVS THEOLOGICVS
 MORALIS, CVIVS SPECIES
 EST TENORIS SEQUENTIS.

Instabat electio Prælati
 Conventus cuiusdā Re-
 ligionis, & eorum Re-
 ligiosorum, qui in illo habita-
 bant duo erant prætēsores præ-
 sulatus, ambo capaces, & apti
 inveniēbantur ad obtinendum
 officium Prælati dicti Conven-
 tus, secundum Constitutiones
 prædictæ Religionis; sed alter
 ex duobus prætenforibus profe
 habebat quamdam partem vo-
 calium, hoc est, aliqua suffragia
 Religiosorum habentium vocē
 in electione, & alter prætenfor
 excedebat in graduatione com-
 prætēforē suū. Pater Provincia-
 lis, qui tunc visitabat reliquos
 Conventus Provinciæ deside-
 rabat, ex dictis duobus præten-
 foribus, illum eligi, qui habebat
 dictam partem vocalium, & cū

pervenisset ad dictum Conven-
 tum causa visitandi illum, per-
 mansit in volūtate, & animo, in
 quo antea erat, vt eligeretur ad
 præfulatum prætenfor habens
 dictam partem vocalium; sed
 cum insigne opus maioris facel-
 li prædicti Cōventus inceptum
 esset, & nōdum perfectum, nec
 sperabatur, vt videretur con-
 summatum ob egestatem Con-
 ventus; Prætenfor habens par-
 tem vocalium obtulit dare, &
 deponere duo millia ducata,
 vt prædictum opus reciperet
 perfectionem, & obstrinxit se
 ad illud consummandum tem-
 pore officij Prælaturæ. Hæc o-
 blatio ab omnibus accepta fuit.
 Obtulit etiam idem quamdam
 Crucem argenteam magnā, &
 magnæ æstimationis in dic-

to Conventu diversis causis, vt
communitas vteretur illa, vt bo
num propriam, & defacto vigi
lia diei electionis coram omni
communitate in integrum de
dit duo Millia ducata monetae
supradicta, quae per decretum
communitatis deposita fuerunt
in quodam Religioso commu
nitatis, vt ea consumpsisset in
profecutione structuræ dicti sa
celli maioris. Sequenti die pro
cessum fuit à Communitate præ
dicti Conventus ad electionem
Prælati eius, & nullo suffragio
discrepante, obtinuit præfulatū
prætenfor, qui motus ex libera
litate talia dedit Conventui, &
quia in electione observata fue
runt, quae de more, & Constitu
tionibus Religionis observari so
lent, admissus fuit ad exercitium
præfulatus alacriter ab omni
bus Religiosis. Eatenus species
casus.

2 Quapropter dubitatur:
an in facto hoc adfuerit labe
simoniae, & huius criminis sit reus
P. Provincialis, vel vocales, qui
suffragia dederunt, aut electus
ad præfulatū, quia dedit prædic
ta ducata, & Crucem?

3 Ad cuius dubij resolutio
nem primum supponitur: elec
tionem Prælatorum ex lege Re
ligionis faciendam esse à Re
ligiosis Conventuum Canonicè,
vt constat ex Constitutionibus
eiusdem *lib. 1. exposit. regulae, cap.*
35. §. 1. ibi: Per suffragia fratrum
uniuscuiusque Conventus, per
secreta schedularum suffragia ma
ioris partis Capitularium presen
tium, electi suffragio non computa
to; aliàs electio sit irrita, & inna
nis, & serventur cetera conditio
nes, nempe absolutio, iuramentum,
ritus suffragandi, forma pronuntiã
di decretum.

4 Secundum supponitur;
In his electionibus Prælatorum
Conventuum PP. Provinciales
non habere vocem, nec posse
intervenire in illis, neque scribere
epistolas ad hoc vt eligatur a
liquis, quia vocales debent ha
bere omnimodam libertatem
ad electionem faciendam. Sic
statutum est in Constit. lib. & c.
dict. §. 5. *Et cum electiones libera*
omnino debeant esse, precipimus in
virtute sanctæ obedientiæ Provin
cialibus, quod nullas epistolas ad Cō
ventus, in quibus instat electio mit
tant

tant proponentes personas aliquas eligendas, nec accedant ad tales Cō-ventus nisi in casu magna dissen- tionis.

5 Tertiū supponitur; Quod in prædictis electionibus tātum pertinet ad iurisdictionem Patris Provincialis cōfirmare electum, cū electio fuerit valida, de qua constat per decretum electionis, quod exhibetur ab electo ribus subsignatum à tribus scruatoribus, qui debēt esse præsidens electionis, & duo antiquiores Religiosi illius communitatis, vt expressum est in dict. Cōstitut. libr. 3. fol. 29. vbi adest formularium dicti decreti, & tamē pertinet ad P. Præsidentem, & Communitatem admittere electum in possessione præfatus.

6 Quartum supponitur; Quod simonia ab omnibus DD. sic definitur, est *studiosa voluntas emendi, vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali connexum*; dicitur *studiosa voluntas*, quia hæc debet esse deliberata, ad exclusionem motus voluntatis nō habentes plenam deliberationem, aut procedentes ex bona fide,

sinceritate, vel inculpabili ignorantia; & tamen dicitur *emendi, aut vendendi*, ad inclusionem omnis contractus reciproci, tam ratione pretij realis, quam virtualis, & ideo dividunt DD. pretium, in pretium muneris, pretium linguæ; & pretium obsequij; in his omnibus adest labes simoniæ secundum comunem opinionem.

7 Quintum supponitur; simoniam esse mentalem, aut cōventionalem, vel realem, inter quas invenitur simonia confidentialis, & aliquando palliata, & quomodocumque sit, invenitur simonia prohibita à iure Divino, & Canonico, & nullo modo licet pretio temporali emi, vel vendi spirituale.

8 Sextum supponitur; Possesse pecuniam dari pro re spirituali, vel aliquid pecunia æstimabile ex pluribus rationibus; primum potest dari per modū pretij; secundum per modum sustentationis ministrorum rerum spiritualium, seu per modum elemosynæ; tertium per modum oblationis, quæ fit Deo in suo ministro; quartum per modum

liberalitatis, seu spontaneæ donationis, & gratitudinis; quintum per modum laudabilis consuetudinis, nam consuetudines aliquando originem habent, ex sustentationis ratione, seu oblatione, & sic dās ex tali consuetudine temporale pro spirituali, dat per modum oblationis, & elemosynæ, & ideo nunquam simonia committitur, nisi cum temporale datur tanquam pretium pro spirituali; semper ergo advertendum est, an intercedat ratio pretij, quia si datur temporale non ut pretium rei spiritualis, tunc non adest labe simoniæ. Sic docent Cardinal. Tolet. in Summ. latin. lib. 5. cap. 88. num. 1. & 2. Rocaful. quem laudat, & sequitur Diana part. 11. tract. 6. resolut. 31. Reuer. Pat. Torrecilla in proposition. damnat. Tractat. 4. consult. 4. conclus. 6. num. 43. & 44.

9 Septimum supponitur; Intentionem, & animum tam ex parte dātis, quā recipiētis, esse essentialē ad perfectionē criminis simoniæ, quia sine illa, aut sit directā, virtualis, aut interpretativa non potest adesse la-

bes simoniæ; Vnde quotidie experimur dando temporale pro spirituali non committi prædictum crimen, quia excluditur ratione bonæ fidei, & sinceritatis. Caramuel in Theolog. Moral. lib. 2. num. 864. Lumbier in proposition. damnat. tom. 3. pagina mihi 1196. num. 1930. Torrecilla in dict. proposition. fol. (mihi) 241. nu. 100. & in sum. tom. 2. fol. 267. nu. 20.

10 Præiactis his fundamētis, assertum dubium negativè resolvendum est, & ut discursus clarior fiat, dividitur in quatuor Articulos.

ARTICULUS PRIMUS.

1 **P**ater Provincialis in facto proposito non contraxit crimē simoniæ nec ex parte eius animi, & voluntatis, qua desiderabat, ut eligeretur prætenfor, qui dedit prædicta munera, simile scelus invenitur.

2 Probatur; Prædictus prætenfor, ut constat ex facto, obtulit prædicta munera, postquam P. Provincialis pervenit

ad

ad dictum Conventum ; sed
antequam accessisset ad eum
P. Provincialis habebat volun-
tatem efficacem, vt hic , & non
alter eligeretur à Communita-
te: ergo voluntas Patris Provin-
cialis non habuit ortum ab o-
blatione prædictorum munerú;
sed sic est quod volútas, quæ nõ
oritur ex oblatione , aut dona-
tione non constituit actum si-
moniacum: ergo voluntas, qua
desideravit P. Provincialis illum
eligi, ad præsulatum Cõuentus,
non patitur labem simoniæ, nec
inquinata est tali crimine. Et an-
tequam accederet ad prædictũ
Conventum, illa voluntas aper-
ta fuit pluribus à P. Provinciali,
& tamquam consentanea ratio-
ni, & utilis Conventui approba-
ta fuit à Religiosis primi gradus
Provinciae, & ideo quia instabat
electio obtinuit P. Provincialis
ab Illustrissimo Nuntio Summi
Pontificis in his Hispaniarũ Reg-
nis literas , quibus præcipie-
bat Communitati Cõuentus,
ne impediret aditum illius Patri
Provinciali prætextu electionis
instantis ; sed sic est , quod pro
tunc ignorabatur prætensorem

3
inclinari ad oblationem , & do-
nationem, dictæ quantitatis , &
crucis, quia nec per epistolam,
nec alia via talis notitia expla-
nata fuit , & non deesset, qui il-
lam propalasset , si prætenfor
expresisset: ergo dicta voluntas
P. Provincialis , non traxit ori-
ginem ex oblatione, & donatio-
ne dictæ quantitatis, & crucis.

3 Amplius probatur: Re-
verendissimus , & Doctissimus
Lumbier tom 2. num. mihi 661.
de simonia , & causis eius lo-
quens sic ait : hæ causæ distin-
gui possunt quando spirituale
pro téporali datur ; Petrus v. g.
offert sacrũ pro me, quoniã fũ
davi beneficiũ cum tali onere,
est *efficiens* ; Petro dedi benefi-
cium, quia est cognatus meus,
est causa *materialis*. Petro dedi
beneficium, quoniam à me pe-
tijt Franciscus, cui debeo multa
opera bona, quia alio modo nõ
darẽ illi, est *conditio sine qua non*.
Cuidam patrono demereor vt
illum alliciã, vt mihi det bene-
ficium, quando vacauerit, hæc
est *dispositio*. (hos casus relatos
vacare simonia affirmat Lum-
bier) Petro dedi tale beneficiũ,
quo-

quoniam mihi tribuit tantum pro illo, aut quia solvit hos sup-
tus, hæc est causa *formalis*, *specificativa* donationis, & *formalis*
nominatur, quia obiectum prin-
cipale actuum est forma speci-
fica essentialis eorum, & cum
hic detur clare, est pretium, &
potius quando tali modo datur,
quod sine illo non adest moti-
vum aliud sufficiens ad talē do-
nationem. Hucusque Lumbier.

4 Ex cuius doctrina dedu-
citur, actus sumere speciem, &
malitiam à suis obiectis forma-
libus; sed ante quam offerret
dictus prætenfor dictam crucē,
& quantitatem, P. Provincialis
habebat dictam voluntatem, &
intentionem: Ergo donatio præ-
tenforis non potuit esse obiectū
formale dictæ voluntatis, sed
alia causa, quæ fuit utilitas con-
ventus, & aptitudo prætenforis,
qui à religione honoratus fuit
gradu contionatoris generalis,
& alijs prælaturis, quas exercu-
it laudabiliter, & multoties il-
lum eligendo in Diffinitorē Pro-
vinciae.

5 Iterum probatur; Emma-
nuel Rodriguez in Summ. tom.

2. fol. 142. nu. 3. circa finem ait:
Si aliquis resignat beneficiū in
manibus Episcopi sine aliquo
tractatu, nisi solū intentione, vt
illum det Petro, & defacto re-
signatione accepta, dat Petro be-
nificiū, tutus est dictus Petrus,
secundum quod dicit Nauarro
post divum Antoninum, in quā-
tū hic nō incurritur in simoniā,
etiā mentalē; Eamdem opinio-
nem tenet relatus Nauarro in
quodam Consilio. Hucusq̄ Em-
manuel Rodriguez; nunc ergo;
ratio, per quā dictus resignans
non commisit simoniam, est,
quia licet haberet intentionem,
& voluntatem vt daretur Petro
beneficium, talis intentio fuit in
dependēter ab aliquo tractatu,
oblatione, aut donatione con-
ventionali; sed sic est, quod P.
Provincialis in nostro casu ha-
buit dictam intentionem, & vo-
luntatē omnino nudas tractatu
aliquo, donatione, aut oblatione
conventionali: ergo voluntas, &
intentio P. Provincialis in hoc
casu penitus fuerūt absque ma-
cula simoniæ, etiam mentalis.

6 Obijcies: Doctissimus,
& Reverendissimus P. Torrecil-
la

la in suis Consultationibus tom. 3. fol. 470. in sua responsione Apologetic. nu. 70. ait: hic non disputatur de eo, quod possunt dicere, circa intentionem, tam dans aliquam rem, quam conferens beneficium, aut rem spirituales, nisi de intentione, quam in rei veritate tales habent, quia hæc culpa in realitate dependet ab intentione, tam offerentis aliquid, quam conferentis beneficium, aut rem spirituales, vt constat text. in cap. tua nos de simonia.

7 Sed huic obiectioni respondetur, concedendo, quod non debetur disputari, quod dici potest circa intentionem, nisi de intentione, quæ in realitate interfuit, & circa hanc patet, & manet probatum P. Provincialem eam habuisse efficacem ante oblationem, & donationem dictæ quantitatis, vt eligeretur prædictus prætenfor, quia erat aptus præfuiatui.

8 Sed instabis; Ex doctrina Doctissimi, & Reverendissimi P. Ioannis ab Assumptione in suo Funali Moral. (vulgo antorcha) pagin. 320. apud Torrecillâ in

4
suis Consolationibus tom. 3. fol. 472. num. 87. Ad simoniam nõ requiritur formalis, & directâ in tentio dandi spirituale pro temporalis, sed sufficit intentio virtualis, & interpretativa; verba sūt prædicti Ioannis ab Assumptione; sed sic est, quod licet Pater Provincialis non haberet intentionem, & voluntatem directâ, illam habuit interpretativâ, & virtuales, circa oblationem, & donationem temporalem: ergo.

9 R. Concededo maioré, & distinguendo minoré; quod licet P. Provincialis non haberet intentionem, & voluntatem directam, illam habuit interpretativam, & virtuales ad hoc, vt electio fieret, & daretur officium Prælati propter oblationem, & donationem temporalem, negatur minor; vt daretur officium, & fieret electio, quia in tali occasione expediebat, vt esset prælatus dictus prætenfor cõdecoratus, & alijs motivis licitis, & honestis, conceditur minor, & sic negatur consequentia, quia non habuit P. Provincialis intentionem virtuales, aut interpretativâ, sed directâ, & formale

lé, vt eligeretur offerens dictam
quãtãtatem, cæterũ dicta inten-
tio, & volũtas nõ fuit, vt abũde
manet probatum, cum inspec-
tione ad donationem, quia eam
præcessit dicta volũtas directã,
ab vtilitate Conventus ob apti-
tudinem prætenforis, & ideo de
siderabant, cum eligi.

10 Iterũ instabis: licet ma-
vis saluificare intentionem, seu
voluntatem P. Provincialis, ne-
gari non potest, quod illam ha-
buit inspiciendo ad hoc vt præ-
tenfor daret aliquid temporale;
sed sic est, quod hoc non pote-
rat fieri sine macula simoniæ:
ergo in hoc casu, intentio, seu
voluntas Patris Provincialis ma-
culata fuit vitio simoniæ.

11 Respondetur ad instã-
tiam primo negando maiorem,
quia in tali occasione voluntas
P. Provincialis tantummodo af-
piciebat, vt eligeretur dictus
prætenfor, quia sic iudicabat ex
pedire pluribus causis; & ratio-
nibus, & si aspiceret ad tempo-
rale, quod prætenfor poterat da-
re, antequam ad dictum Con-
uentum iret, cognitum fuisset, &
non defuisset, qui illud propala-

ret; sed sic est, quod nullus illo-
rum, quibus hæc intentio nota
fuit, (qui fuerũt fere omnes) ta-
le cogitauit, siquidem illud non
dixit: ergo dicta voluntas, & in-
tentio P. Provincialis omnino
vacauit labe simoniæ quia non
respexit ad illud quod præten-
for oblaturus, & daturus erat.

12 Secundo respondetur,
cum Doctissimo, & Reverendis-
simo Rodriguez, in Summ. tom.
2. fol. 134. cap. 56. num. 8. Cu-
ius verba quamvis idiomate vul-
gari scripta, more latino sic se
habent, & ita in hoc discursu
transcribitur de alijs: est magna
differentia inter spem alicuius
rei ab aliquo accipiendæ, si in a-
liquo negotio fecerit eius placi-
tum, & vele aliquem donare il-
lud quod sperat ab alio facien-
do eius voluntatẽ, & inter tracta-
tum tacitum, qui fit dandi, vel
accipiendi dictam rem, quoniã
vele dare, aut accipere, non est
dare, vel accipere, veluti volun-
tas emendi, non est emere, nec
voluntas confitendi, non est cõ-
fiteri; & amplius, cum non tota
expectatio dandi vel accipiendi
aliquam remunerationem, fit
si-

simoniaca, quia si esset, omnes, qui beneficia tribuunt, essent maculati hoc vitio, siquidē ferre omnes sperant, vt recipientes beneficium benefactoribus suis agāt gratias aliquibus obsequijs iuxta legem naturalem obligātem nos omnes retribuamus beneficia his beneficiētibus nobis. Hucusque P. Rodriguez: ergo dato, quod volūtas seu, intētio P. Provincialis intueretur ad illud, quod prætenfor poterat dare, hoc non arguit malitiam, & multo minū malitiam simoniacam, & ad summū foret spes ad illud, quod prætenfor, vt gratus posset facere; hoc potuit accidere sine macula simoniæ, vt ex dict. doctrina patet: ergo adhuc cum tali spe, & intuitu ad illud, quod prætenfor poterat dare, male asseritur voluntatem P. Provincialis esse maculatam cum labe simoniæ.

13 Confirmatur alijs verbis eiusdem Rodriguez in eadē summa, & tom. fol. 142. cap. 60. num. 5. vbi ait: Intentio accipiēdi aliquam obligationē gratuitam, & non aliquam obligationem legalem, non inducit simo-

5
 niam, cum nō habeat vim pretij, vt colligitur ex D. Thoma; sed sic est, quod dicta intētio P. Provincialis, non aspiciat aliquam obligationem legalē prætenforis, & si aliqua potuisset dare, esset, quid oriens ex sua gratitudine, & libera voluntate: ergo voluntas, teu intentio Patris Provincialis libera fuit à labe simoniæ.

14 At quamvis talis inspectio, quam voluntas P. Provincialis nasceretur ex dicta intentione, non erat principalis, sed vt secundaria intētionis principalis: ergo hæc per se nō intuebatur ad donationem prætenforis, sed tātū desiderabat electionem prætenforis, quæ erat obiectum formale, & causa principalis, & sic immunis à crimine simoniæ fuit.

15 Facit, quod dicit Geminus de simonia part. 2. cap. 15. n. 6. ibi: Nō est simonia dare aliquid tēporale, vel antè, vel post, ei, qui exhibet aliquid spirituale, etiam cū intentione, quod recipiens ex virtute gratitudinis donet postea temporale, & ratio est, quia donum opponitur

pretio: ergo dato, quod P. Provincialis expectaret, vt electus aliquam ageret gratiam, attamē non debet notari voluntas, vt in tuens ad donationē, omiffa causa principali, ad quam debet at tendi.

16 Iterū instabis; ante quam P. Provincialis accessisset ad dictum Conuentum vbi instabat electio, dictus prætenfor obtulit prædicta munera; sed hoc non potuit latere P. Provinciali: ergo voluntas, quam habuit circa electionem P. Provincialis fuit virtute oblationis munerum.

17 Respondetur negando maiorem: quia antequam accessisset ad dictum Conuentum P. Provincialis, nullomodo obtulit dictus prætenfor prædicta munera, nec aliquid aliud, & si fortè fecerat dictam oblationem, esset electoribus, & hoc multis rationibus, (vt postea videbitur) dubitari debet, immo vt incredibile reputari; cæterū dato, quod dicta oblatio facta fuisset, de ea non habuit notitiam Pater Provincialis, nec ab aliquo revelata fuit; sed quomodo pote-

rat revelari, si nemini venit in mēte? Vt quò præfente P. Provinciali in dicto Conuentu, prætenfor obtulit ex sua liberalitate, & voluntate Crucem ad ornamentum sacristiæ, & quantitatem, vt profequeretur structura incepta sacelli maioris: Igitur est impostura asserere, voluntatem P. Provincialis habuisse præfentem dictam oblationem, & sic ruit instantia.

18 Vltimò dices: Si P. Provincialis antequam pervenisset ad dictum Conuentum, habuisset intentionem, & voluntatem efficacem, vt dictus prætenfor eligeretur à Communitate, statim ac ingressus fuit, cognita fuisset, & illam expressisset; sed sic est, quod non solum non expressit dictam voluntatem, sed explanavit contrariam, quia dixit, se vele alios eligendos esse: ergo signum est voluntatem nō antecessisse ingressum dicti Conuentus, sed ortam fuisse ex oblatione dictæ quantitatis.

19 Respondetur negando maiorem: Verum est, quod statim, ac P. Provincialis ingressus fuit ad dictum Conuentum, nō ex-

expressit suum animum, & voluntatem, quam habebat, ut eligeretur dictus prætenfor, & usus simulatione alium eligendū fore explanavit, ad hoc ut electores dicerent sententiam, in qua inveniebantur, & sic cōparare media severa electioni prætenforis: & versati in electionibus cognoscent hunc esse modum, ut securè eligatur, ille, qui debet eligi, & advertendum est, quod licet maior pars vocalium esset pro parte dicti prætenforis, secundum voluntatem P. Provincialis, adhuc desiderabat iste, illum eligi nemine discrepate, & propterea voluit scire voluntatem minoris partis vocalium, & ob istā causam, simulatione prædicta usus fuit, qua mediante, disposuit eligi prædictum prætenforem, nullo deficiente suffragio, ut accidit, quamvis rarò; ex quibus exclusa est instantia; & ita de primo ad ultimum constat evidenter, quod voluntas, seu intentio P. Provincialis, qua desideravit effectum prædictæ electionis fuit pura, & immunis à labe simoniæ. Et hæc pro primo articulo sufficient.

6
ARTICULUS SECUNDUS.

STipulâte P. Provinciali donationē prædictorum munerum, non contraxit crimen simoniæ. Et probatur primo ex diffinitione simoniæ, nam est *studiosa voluntas emendi, vel vendendi*, ubi pro spirituale datur temporale, ut per causam principalem; sed in hoc casu non datum fuit officiū Praelati propter dictam quantitatem, ut causam principalem: ergo. Probatur cum Doctissimo Torrecilla in proposition. damnatis fol. 231. num. 9. Ut daretur officiū per dictam quantitatem, tamquam per causam principalem, necessarium erat, quod esset ut emptio, aut venditio, & ad hoc debebatur accipi temporale, pro spirituali, æstimans æqualitè spirituale, & temporale, coæquando a' abo, in pretio, & æstimatione, appendendo officiū Praelati cum quantitate; sed sic est, quod in præsentī casu, non adhuc talis formalitas, sed tantum recipiendi dictum pignus, & quantitè pro fine honesto, & Deo pla-

B 2 cen-

lendi: ergo in dicto casu donatio temporalis non fuit causa principalis dandi officium Prælati, quod est spirituale.

2. Probatum etiam cum Reverendissimo Lumbier apud Torrecill. tom. 3. suarum consult. fol. 467. num. 49. ubi ait: semper quod non reperitur alia causa dandi temporale pro spirituali, nisi donatio illa temporalis, convincitur, quod donatio est causa principalis; sed sic est, quod in præsentis casu, ad dictam quantitatem accipiendam fuit finis honestus placendi Deo: ergo in dicto casu donatio dictæ quantitatis, non fuit principalis causa ad conferendum officium.

3. Probatum doctrina Navarri, cap. 23. num. 100. & sic laudatur à P. Lumbier ubi supra apud P. Torrecillam, & hic super propositiones damnatas, fol. 241. num. 99. (& valde notabile est.) Diversa res est, dare, & sumere per modum pretij (& hoc est simonia) & dare, & sumere, per modum sustentationis, liberalitatis, & gratitudinis, per modum elemosynæ, aut per modum obligationis legalis, aut

consuetudinariæ, (vt cum Cardinal. Toledo diximus in sexto supposito) quia in hoc non committitur simonia; sed in casu proposito plures adhuc rationes ad accipiendam dictam quantitatem absque eo, quod esset causa principalis, aut finalis: ergo non debet dici, dictam quantitatem, & pignus fuisse causam inducentem obligationem, taliter, vt electio facta fuisset ob eam.

4. Fulcitur assumptum auctoritate Dianæ 5. part. tract. Miscelaneo 14. resolut. 75. fol. 619. & quia est in terminis propositi facti, necessarium duxi referre de verbo ad verbum, & sic se habet. An sit simonia, si Titius promittat Caio, se datum elemosynam pauperi, aut loco pio, si Caius in petret Titio beneficium Ecclesiasticum? Negativè respondet Turrianus in selectis disputation. part. 2. disputat. 16. dub. 3. quia qui offert impetrationem beneficij, nihil accipit temporale pro beneficio, aut intercessione; sed Titius movet illum ad benè operandum per obligationem pe-

cuniæ ad actum honestum ; sicut quâdo Pater v. g. offert pecuniam, vel quid simile filio, vel filia, vt moveat illos ad bene operandum; v. g. ad audiendam Missam, vel confitenda peccata, & ideo potest fieri sine simonia promissio de dando aliquid infideli, vt convertatur ad fidem, vel fideli, vt ingrediatur Religionem, semper enim dicendum est, fieri sine simonia, si non detur per modum pretij rei spiritualis, sed solum admo- uendum hominem ad bene operandum. In præsentî autem dubio non offert Titius pecuniâ Caio, sed promittit se facturum actum honestum, & gratum Caio, vt moveat illum impetrandum beneficium, sicut si filius promitteret patri se facturum aliqua opera virtutum grata patri, vt pater illa filio conferret, non vt pretium rei spiritualis, sed motus ex gratitudine, in quo non esset simonia, sicut nec è contrariò est simonia, quâdo Pater offert filio aliquid pretio æstimabile, vt moveat illum, ad opera virtutum faciēda, & eodē modo collator be-

neficij posset illud beneficium promittere alicui, vt moveret illum ad faciendam eleemosynam, non ut pretium beneficij, sed vt actum honestum, & Deo gratum, & idem iudicium est si offerretur eleemosyna alicui loco pio, vt aliquis moveretur ad impetrandum, vel conferendum habitum Religionis militaris, & tandē advertendum est, quod licet pro curia Romana sit bulla, in qua prohibetur dari aliquid pretio æstimabile pro impetratione beneficij ecclesiastici, tamē per illam bullam, non prohibetur casus præsentis dubij, quia hic reverà non datur aliquid pro intercessione, sed vt diximus, offertur pecunia ad actum honestum, vt alius moveatur ad impetrandum, vel conferendum beneficium, & hæc omnia ad verbum asserit Turrianus loco citato; vsq̄ huc doctissimus P. ...na, ex qua doctrina remanet resolutū factum propositum, & vindicatum à labe simoniæ, quam supponebant aliqui, erat inquinatum, & sine dubio convincitur, donationem prædicti præfeso-

ris, non solum vacare tali vitio, sed fuisse actum heroicum, honestum, & gratum Deo, ut potest factum intuitu cultus Divini sicut constat ex facto.

5 Secundo probatur doctrina P. Thom. Sanch. to. 1. conf. lib. 2. cap. 3. dub. 28. nu. 7. ubi loquendo de provisione beneficiorum, quam faciunt Illustrissimi, & Reverendissimi Domini Episcopi, ait; & similiter servire Episcopo intendendo, ut conferat beneficium, non tanquam pretium servitij, sed ex gratia, & benevolentia causata ex servitio, non est simonia; usque huc Thom. Sanchez: ergo si servitium, quod a famulo praestatur Domino Episcopo, potest esse tali modo honestum, ut per benevolentiam talis servitij obtineat absque macula simoniae beneficium, potiori titulo erit honestum servitium Deo factum, in pecunia data, ut prosequeretur, & consummaretur structura suae Ecclesiae: ergo donatio pecuniae in nostro casu ad structuram Ecclesiae fuit honesta, & consequenter ex eius benevolentia potuit, (dato quod sic fuisset)

dari dictum officium sine macula simoniae.

6 Idem probatur, ex doctrina P. Torrecilla in tom. proposition. damnat. fol. 235. consult. 4. nu. 5. ubi postquam excipit aliquos casus in provisione beneficiorum a vitio simoniae, ait; idem esset, si tale beneficium daretur per affectum, & benevolentiam ortam a dicto bono temporali, & quia est valde diversum, dari per dictum affectum, & benevolentiam, quam dari, per compensationem temporalis, ut ex se patet, & sic per huius condemnationem non intelligitur illud comprehensum. Et quia si non est simonia dari beneficium Episcopo intuitu consanguinitatis, ut traditur a Tho. Sanchez tom. 1. Confilior. lib. 2. cap. 3. dub. 28. num. 5. & cap. 1. dub. 10. a num. 14. Minime erit simonia dare beneficium, per affectum, aut benevolentiam (quid quid sit de origine benevolentiae, & affectus) & etiam quoniam quod datur per affectum, & benevolentiam, datur gratis, & nullo modo per compensationem, aut pretium, & pro-

prosequendo in sequenti num.
51. ait: & quia sic practicatur
omnibus diebus ab Episcopis,
cum suis exoletis conferendo il-
lis beneficia per benevolētiam,
& affectum ortum ab obsequio
ab illis præstito, quos esset du-
rū reputare simoniacos, & am-
plius, cum tales exoleti sint, vt
supponi debet, aliā benemeriti.
Vsq̄ huc P. Torrecilla. Probatur
ex hac doctrina seruitium
factū ab exoleto posse esse ho-
nestum, & etiam quod per be-
nevolētiam dicti seruitij honesti
potest absque labe simoniæ
dari beneficium: ergo si in nos-
tro casu seruitium Deo factū in
donatione pecuniæ ad structuram
Ecclesiæ fuit honestum, &
cum prætenfor esset habilis, &
proportionatus, vt supponitur,
sequitur quod, per benevolen-
tiam, & affectum donationis,
dato, quod in occasione nō in-
spectus fuisset alius finis, sine ma-
cula simoniæ potuit dari officiū
Prælati prædicto prætenfori.

7 Confirmatur Sententia
Malderi, quam sequitur Torre-
cilla in propositionibus damnat.
fol. 234. numer. 40. vbi laudat

Mag. Hozes, & Martinum del
Prado, Reuerēdissimum F. Em-
manuelē à Conceptione in sum-
m. num. 2933. vbi asserit non
esse vsuram, nec simoniam, si
aliquis commodaret aliquam
quantitatē illi, qui daturus fue-
rat aliquod beneficium animo
illum inclinandi ad conferendū
commodanti, & è contrariō,
idem si Episcopus daret benefi-
cium animo illum inclinandi
ad commodationem pecuniæ;
hanc sententiam refert Diana p.
1. tract. 8. resolut. 61. & eam
videtur amplecti. Probabilitas
huius sententiæ fundatur in eo,
quod commodare dicto modo
pecuniam nō est dare pretium,
nec compensare, sed inclinare
volūtatem, sollicitare affectum,
& benevolentiam; sed sic est quod
per affectum, & benevolentiam
potest dari beneficium sine vi-
tio simoniæ: ergo in nostro casu
dando dictam quantitatem pro
eleemosyna ad dictum opus
propter benevolentiam, & af-
fectum ortum à dicta donatio-
ne, potuit dari officiū sine ma-
cula simoniæ: ergo licet pecu-
nia intervenisset, non deberet

tanta cæcitate damnari tamquam simoniaca donatio prædicti prætenſoris.

8 Tertiò. Probatur aſſumptum cum Reuerendiſſimo Lumbier, tom. 3. in propoſition. fol. 1189. nume. 1922. ubi ex doctrina Angelici præceptoris in quarto ſententiar. diſtinct. 25. quaſt. 3. articul. 3. ubi ait quodam argumêto deſumpto à munus ab obſequio, pro quo poſſet Prælatuſ conferre beneficium, reſpondet, ſi obſequium fuiſſet honeſtum ſine periculo ſimoniæ, ac conditione addita, ut nõ aſpiceret tãtũ ad obſequium, quantum ad perſonam honeſtã, quæ per illud dignatur, ſed ſi obſequium non fuiſſet honeſtum, eſſet ſimonia. Uſq; huc Lumbier ex doctrina Angelic. præcept. & poſtea in fol. 1192. num. 1926. ait Lumbier: Reſpondeo ad authoritatem divi Thomæ, divum Thomam duo petere, ut nõ detur ſimonia in illo obſequio, & petit, quod obſequiũ ſit bonũ honeſtũ, & rationabile, & quod faciat obſequentem bonum, & dignum promotione, & quod tunc Prælatuſ in promotione

non moveatur primariò per obſequium ſed per dignitatẽ ſubiecti, in hoc videtur ſanctum iam admittere, quod obſequiũ poſſit eſſe motivum, quamquã non primarium, ſed ſecundarium, & quaſi excitativum, ſed ſolummodo quando obſequiũ eſt tali modo honeſtum, quod faciat ſubiectum dignum, (& proſequitur) temporale, & ſpecialiter pecunia, nullum poteſt facere dignum promotione ad ordinis beneficium, aut aliud donum ſpirituale, & ita nunquã hæc doctrina excuſabitur à labe ſimoniæ, ut conſtat ex textibus. Uſque huc doctiſſimus Lumbier.

9 Notato ex doctrina Angelici præceptoris obſequium honeſtum poſſe conſiderari, ut honeſtum per ſe, & ratione ſui, & ut honeſtum dignum faciens ſubiectum, à quo tribuitur; hoc ſecundo modo non diſputatur in noſtro caſu, quia ſupponimus prætenſorem dignum, nã ut diximus, Religio eum proportionaverat provehendo ad dignitatẽ, & ſic ſolum diſputatur primo modo, videlicet, cõſiderando obſequium honeſtũ,
per

per se, & ratione sui, in hoc modo iuxta Angelicum Doctorem, & intelligentiam Docti Lumbier non committitur simonia: ergo cum in nostro casu obsequium donationis sit honestum, ut valde probatum manet, non potest discurre vitium simoniae. Et licet Lumbier, ut ex suis verbis constat, terminet dicendo, quod donatio, & obsequium pecuniale nunquam potest dari sine simonia, est quia (ut dicit) neminem potest facere dignum: ergo si praetensor ob sua merita erat dignus Praelatura, & cum donatio facta ab eo sit obsequium honestum, quoniam aspiciebat non ad dignificationem subiecti, sed ad servitium, & beneplacitum Dei, dicendum erit, quod in tali donatione honesta non commissa fuit simonia.

10 Hæc eadem doctrina traditur à Reuerendissimo Torrecilla in explicatione textus Angelici Doctores tom. 3. suarum consultationum fol. 466. num. 34. ubi ait: addo, quod sic debet intelligi ad recte conciliandam dictam doctrinam cum alia eiusdem Doctores Angelici, qui

in quarto sententiarum dist. 25. art. 3. Caidam argumento desumpto à munus ab obsequio, quo posset praelatus conferre beneficium, Divus Thom. respondit: Quod si obsequium esset honestum, posset sine periculo simoniae illud conferre, dummodo non aspiceret tantum ad obsequium, quantum ad personam dignandam ab illo, si vero obsequium non esset honestum, esset simonia. Usque huc Torrecilla: ergo si in nostro casu obsequium, non ut cumque fuit honestum, sed gratissimum Deo, & alias praetensor perse erat aptus, & habuit, posito obsequio honesto, potuit dari ei officium Praelati sine macula simoniae.

11 Quarto probatur assumptum ex ipso Lumbierio tom. 3. proposit. damnat. fol. 1190. nu. 1923. ubi ait: secundo, quia Diana in summ. verb. simonia num. 5. cum alijs, & Maletus mentionatus fol. 448. ab Arana citando Divum Thomam dixit, posse Christianum offerre infideli, ut expressum ab illo, se dari illi centum nummos argenteos, si baptizabatur, quia dicta dona-

tio, aut eius oblatio non est pretium receptionis baptismi, sed conditio excitans animum infidelis, sine aliqua conditione, eo existente in sua libertate, & idē eademmet ratione dicendum est, si Pater offert filio aliquod donum vt frequentet Sacramenta, aut ingrediatur Religionem, seu faciat aliqua opera virtuosa. Sic Torrecilla.

12 Nunc ergo: hæc oblatio nummorum infideli facta, quoniam bapticetur, si nō esset honesta aspiciendo salutem spiritualem illius animæ, omnes dicerēt esse simoniam; sed sic est, quod omnes cōveniunt esse omninō sine tali macula: ego simonia vacat, quia oblatio est honesta, hoc videtur non indigere alia probatione.

13 Et ita Lumbier laudatus circa textum Angelici Doctoris in fol. 1193. sub nu. 1926. vbi ait: secūdō responderetur textui: Dominum offerentē nummos infideli, vt bapticetur ipse dat nummos infideli cæterū, non dat illos, vt infidelis det ei aliquid spirituale, infidelis māsurus est cum nummis, & cum

baptismo, & ita hoc non est *do, vt des*, neque paritas. Sic Lumbier; nunc ad nostrum casum; prætenfori, qui donauit dictam quantitatem ad dictum effectū structuræ, & Crucem datū fuit officium prælati; interrogatur nunc; dictam quantitatem, & Crucē donauit personæ P. Provincialis? Minimē; dedit vocalibus? Æquē minus. Cui dedit? Ad structuram facelli maioris, & sacrificiæ sui Conuentus: ergo tribuēdo illi officium, quod est spirituale, remansit cum illo, & cum nummis, quos dedit, quod est temporale, siquidem mansit, in suo Conuentu, in sua Ecclesia, in suo Sacello maiori, in sua Sacrificia, & tamdē in sua domo: ergo, vt dixit Lumbier, hinc non fuit illud, *do, vt des*, quia remansit cum officio, & cum donatione, & cum ita sit; simonia vbi est in hoc casu? Quoniam cū dicta quantitate data, neq̄ persona P. Provincialis habuit emolumentum, aut congruitatem, neque Vocales, quia omne redundavit in vtilitatē sui Conuentus, suæ Ecclesiæ, & domus illius, qui dedit quantitatem: ergo

go secundum doctrinam Lumbierij, & aliorum solido fundamento asseritur hunc casum vacasse omni macula simoniae.

14 Hoc probatur Doctrina P. Torrecilla in Summ. tom. 2. fol. 260. tract. 3. sess. 2. cap. 2. quaest. 5. num. 26. ubi: Dato sine disputatione, Dominos Episcopos debere secundum Tridentin. sess. 25. cap. 18. gratis concedere dispensationes, quamquam existat consuetudo contraria, ait, potest excusari simonia, & laudat Villalobos, Beccanum, & alios; hoc dictum manet in suppositis, & in sequenti num. 26. ait: Sed advertendum est, quod non ideo prohibetur Dominis Episcopis, qui dispensant, ut praecipiant dare aliquam elemosinam per viam commutationis, sed solum prohibetur, quod non recipiant sibi (notetur hoc) aliquam utilitatem temporalem, maxime, quando dispensant in votis, aut in observantia fessorum, quia non sunt obnoxii ad pure dispensandum, sed posse committere aliquam commutationem; sic Reverendissimus Torrecilla, & roborat hanc doctrinam cum

Villalobos, Emmanuele Rodriguez, Div. Thoma, Soto, & alijs.

15 Nunc ergo; dispensationes sunt quid spirituale; ad earum concessionem possunt Domini Episcopi praecipere, ut largiatur aliquod temporale Ecclesiae, quoniam hoc non prohibetur illis, sed quod ipsismet donetur aliquid temporale: ergo semper, quod tribuitur aliquid temporale, non ad utilitatem personalem dantis spirituale, sed cuiusvis Ecclesiae, seu alicuius causae piaae, haec donatio temporalis non prohibetur; sed sic est, quod in nostro casu, donatio fuit facta ad utilitatem Ecclesiae, & non alicuius personae, vel personarum, a quibus datum fuit spirituale: ergo in nostro casu licet recipiens spirituale dedisset temporale, in tali casu donatio temporalis non potest prohiberi.

16 Haec eadem doctrina maiori extensione traditur a Torrecilla in suo tom. de Potestat. Episcopi fol. 110. tract. 1. quaest. 6. sess. 3. difficult. 1. Vbi agendo: utrum Domini Episcopi possint concedere Bullas circa illud, quod

in suis Episcopatibus possunt de iure ordinario à num. 10. vsque ad 15. ait quod sequitur. Probatur quartò enervando fundamentum adversariorum ; quia licet Tridentin. in sess. 25. cap. 18. de reformation. prohibeat , vt in dispensationibus non accipiantur aliquod temporale , vt pretium earum , nihilominus poterit Episcopus sine vlla macula simoniae , quando dispensat in votis, in quibus habet potestatem dispensandi , aliquod imponere onus; v.g. vt detur eleemosyna pauperibus, aut alicui monasterio, quia vt optimè advertit Læsius lib. 1. cap. 35. dub. 9. nu. 57. Concilium Tridentinum solum modo prohibet , vt non sibi consequantur , & arrogent aliquod commodum temporale : ergo quando dictæ Bullæ concessæ fuerint ab Episcopis, hi poterunt illas concedere , nulla interveniente simonia, onerando dispensatos, vt dent aliquam eleemosynam pecuniariam ad utilitatem communem vniuersalis Ecclesiæ, seu alterius piæ causæ pertinentis ad bonum commune: ergo, &c.

17 Continuat in num. 11. quintò, quia loquendo de dispensatione in legibus proprijs, quando dicta dispensatio non debetur, sed potest negari sine iniustitia, valde probabile est (& opposito probabilius) quod potest legislator imponere aliquam multam pecuniariam , aut aliud onus, & alias nolle, dispensare, nisi hoc modo , sic tenetur à Suarez lib. 6. de legibus cap. 16. in princip. vbi affirmat esse omnium Doctorum assertum , ita Castro Palao, cū Sanch. quem citat de legibus tract. 3. disput. 6. pñct. 9. nu. 3. & videtur inferri sufficiens ex cap. licet de ferijs vbi: conceditur terris de Alecia, posse piscari diebus festis, ita vt piscatione facta , tribuant aliquam portionem Ecclesijs confinibus, & Christi pauperibus , & ratio est, quia cum dicti Legislatores, non sint obnoxij ad absolute dispensandum in sua lege, poterunt, subrogare eius obligationem in aliud: ergo, &c.

18 Prosequitur in num. 12 sextò quia adhuc loquendo de leg. Pontif. valde probabilis est sententia asserens , quod potest
Epif-

Episcopus dispensare in illis pro
onere, imponendo aliquam pœ-
nam pecuniariam, ita habetur à
multis, quos citat Diana part. 10
tract. 8. resolut. 8. & Sanchez
laudat alios plures lib. 8. disput.
14. numer. 2. quam sententiam
probabilem iudicat idem Saa-
chez, iam propter autoritatem
gravissimorum authorum, qui
eam tenent, & iam, quia non
damnandi sunt iudices Ecclesia-
stici, à quibus dicta multa pecu-
niaria imponitur per modum
commutationis. Idem Palao ubi
sup. num. 5.

19 Et in nume. 13. profe-
quitur, & ita potest probari; Præ-
lati inferiores solent multoties
dispensare in observantia festo-
rum, & ieiuniorum aliquod im-
ponendo onus, aut multam pecu-
niariam applicatam pauperi-
bus, aut sumptibus Ecclesiæ:
iuxta cap. licet de ferijs, quod
faciunt (aut Sanchez, & Palao
citati) sequendo sententiam pro-
babilem eis faventem, & suam
iurisdictionem prorogantem:
ergo, &c.

20 Prosequitur in num. 14
& rationibus pro parte contra-

ria; ait dictus Sanchez posse,
responderi, hoc posse ab Epif-
copis per commissionem taci-
tam, quia eo ipso, quod Episco-
pis, ut ordinarijs detur commif-
sio dispensandi, aut expresse, aut
tacite ratione urgentis necessi-
tatis, ideo iudicatur commit-
ti illis, ut dispensent integre, aut
cum mixtione alicuius commu-
tationis.

21 Prosequitur in nu. 15.
& septimò: quia ex vna parte
cõstat, Episcopos posse multas
pecuniarias pro dispensationibus
imponere ad minus in proprijs
legibus, & ex alia parte quando
dictum onus imponitur via elee-
mosynæ, & applicatur pijs cau-
sis, & cõmuni beneficio, nec est,
nec esse potest simonia, siquidẽ
in tali casu non datur dicta pecu-
nia, quasi per pretium dicta-
rum gratiarum spiritualium, sed
per viam eleemosynæ, ut dictum
manet, & supponitur. Vique
huc Doctissimus, & Reueren-
dissimus Torrecilla.

21 Nunc ergo; ex hac doc-
trina inferitur, quantum distet
noster casus à macula simoniæ,
quam imponere ei voluit, quia
ideo

ideo Domini Episcopi, quando dispensationes concedunt, imponendo aliquod onus pecuniarum per modum commutationis, non maculantur simonia, quia dicta pecunia non redundat in utilitatem, & commodum proprium suum, sed in commodum, & utilitatem Ecclesiae, aut monasterij, seu alterius pii Loci; sed sic est, quod in nostro casu, licet cui datum fuit spirituale, quod est officium Praelati, donasset pecuniam, haec non fuit ad utilitatem alicuius, sed solummodo Ecclesiae, & boni communis: ergo donatio dicta pecuniae non debet pati notam simoniae.

32 Quinto probatur a seipso ius patronatus, quod est ius praetentandi ad beneficia concessum laicis ab Ecclesia, quia est quid annexum, & cōfors spirituali, non potest vendi absque labe simoniae saltem iuris Ecclesiastici iuxta communem sententiam omnium DD. ita Torrecilla in summ. tom. 2. fol. 264 tract. 3. sess. 2. cap. 3. quaest. 14. num. 36. & cum assignet in sequentibus numeris quatuor modos transferendi dominium pa-

tronatus, in num. 40. ait: secundus modus est per liberam donationem; sed ut talis donatio sit valida quando fit alicui personae laicae, requiritur licentia episcopi, quae licentia non est necessaria, quando talis donatio fit Ecclesiae, aut alicui loco religioso, ut constat ex cap. de iur. patronat. in 6. & cum communi DD. eam tenet Palao ubi supra, & Sanchez tom. 1. concil. lib. 2. cap. 3. dub. 76. num. 3. ita Torrecilla, ex cuius doctrina intelligitur, ut donatio, quae fieret Ecclesiae, aut alteri pio loco, esset valida, & sine macula simoniae, quando talis donatio facta alijs esset invalida, & maculata vitio simoniae: ergo Ecclesiae, & loca pia, aut bonum commune aliquas exceptiones habet, ut illud, quod si daretur alijs, ut obsequium profanum, esset vitiosum, & simoniacum, quando Ecclesiae, ut obsequium honestum, & gratum Deo, non fit vitiosum, & simoniacum.

24 Probatur hoc. Doctissimus Torrecilla in tom. propositionum Damnatar. fol. 241. sub num. 99. ait: etiam per modum elec-

eleemofynæ poteft aliquis offerre ecclefiastico viro, quod fi impetrat illi tale beneficium, à patrono aut electore, donabit Ecclefiæ aliquod pignus pretiofum temporale, & ecclefiasticus poteft influere ad eius impetrationem. Sic Torrecilla.

25 Reverendiffimus Lumbier in 3. tom. proposition. dam. nat. fol. 1193. sub num. 1926. ait. Si homo habilis, & locuples donaret Ecclefiæ pro eleemofyna fuam facultatem sine conventionem, nec intentionem, & poſtea Eccleſia grata (notetur hoc) huic eleemofynæ, ſi haberet aliquod beneficiū vacuum poterat dare eleemofynario, quia tali eleemofyna factus eſt dignus. Uſque huc Lumbier ubi ſupra. Et idē in tom. 2. fol. 664. num. 764. citando Buſembaū, ait: dare eleemofynā alicui Eccleſiæ, aut alio pio operi, non eſt ſimonia; ita Lumbier ubi ſupra; nunc debet adverti: hos duos graviffimos Authores (ſicut etiam alios) aſſerere, has donationes, & eleemofynas temporales poſſe dari, & dari Eccleſijs, & pijs locis in ſimilibus

caſibus correfpondendo donatori aliqua re ſpiritali abſque omni labe ſimonie.

26 Id circò notetur nunc: idem Lumbier in tom. 3. fol. 1198. ait quod ſequitur; ſemper quod donatio appareat cū decentia, poterit reputari honeſta, cæterum non omnis eleemofyna habet hanc decetiam; ſi verò dicta eleemofyna fieret electori, aut patrono ad conſpectum proviſionis, quoniam videtur eſſe reputandam (vulgo cohecho) paliatam.

27 Notetur etiam. Quod idem Torrecilla, ut ſupra diximus, poſtquam ait, Dominos Epifcopos poſſe imponere abſque ſimonia onera pecuniaria, ut tribuantur eccleſijs, etiā ait; non poſſe ſibi illa applicare.

28 Quamobrem; nunc ſi eleemofynæ pecuniariæ in dictis caſibus applicatæ Eccleſijs, & pijs locis iuxta relatos Autores, nec habent, nec patiuntur annotationem ſimonie: quare ipſimet Authores aſſerunt has met eleemofynas applicatas collatori, aut electori eſſe maculatas vitio ſimonie? Alia non vide-

detur ratio, nisi quæ intelligitur de exemptionibus, quas ad hoc Ecclesiæ habent, bonum commune, & loca pia, & etiam illa, quam Lumbier significat, his verbis, vbi supra, *quod in donationibus factis Ecclesijs nõ potest suspicari malitiam, sed si tales elemosynæ applicarētur collatori, patrono, aut electori, arrogari debentur.*

29 Sextò probatur assumptum; est commune apud graves autores, & ab aliquibus vt certum reputatum, quod maiestas Catholica, quam Deus feliciter conservet, singulis annis tribuit per viã elemosynæ fabricæ Diui Petri duodecim millia ducata auri, propter cõcessionem bullæ cruciatæ, & quod hoc est per modum contractus onerosi, & etiam hunc contractum cum sua Maiestate constare eisdem fundamentis, in favorem sui, ac contractus cum particularibus sumentibus bullam, quoniã omnibus datur tribuendo elemosynã assignatam, & non aliter, vt ex verbis dictæ bullæ constat. Hæc doctrina late constat in consultat. moralib.

Reverendissimi Torrecilla tom. 4. apologia 1. sess. 6. §. vnico. fol. 354. à num. 57. vsque ad 105. vbi pro illa citat plures, & graves Authores, & in num. 63. ait quod sequitur; neminem vidi Authorem, excepto P. Olmo, negantem, quod bulla concedatur per modum contractus singularibus personis eam sumentibus, nec videtur posse negari, siquidem constat clarissime ex eadem bulla, nec est fundamentum aliquod, vt negetur, & in num. 75. ait: etiam quod sequitur; bulla conceditur Regibus Catholicis per modum contractus onerosi, & concessionis remuneratoriæ, quia in cõpensatione huius gratiæ obligatur mutuo sua Catholica Maiestas, & in curia Romana singulis annis tribuit (per viã elemosynæ intelligitur) duodecim millia ducata auri, fabricæ Diui Petri. Hucusque Torrecilla; & quod hic contractus onerosus in omnibus obliget, & quod elemosyna, licet elemosyna, non sit gratuita, sed onerosa, docet diffusè Reverendissimus Torrecilla vbi supra specialiter in

in num. 68. & sequentibus.

30 Hoc supposito. In his contractibus inter Santissimū, qui dat bullam, & inter Catholicum Regem (quē Deus profperet) à quo donantur pro eleemosyna fabricæ Divi Petri duodecim millia ducata aurea, & inter sanctissimum, & particulares, qui dant pro eleemosyna duos nummos argenteos, non debet dici, committi simoniam, & in hoc sunt cōformes grauissimi Authores, qui defendunt hos contractus, quos laudat Reverendissimus Torrecilla, & idē latissimē eam defēdit vbi supra, & probatur: Quia nullus asserit dari simoniam, si alicui Sacerdoti pro eleemosyna centū nummi offeruntur cum pacto offerendi quinquaginta Missas; sed sic est, quod in hoc casu ex vi cōtractus onerosi innominati ambo manent obnoxij in iustitia obligatione naturali, vnus ad tribuendam eleemosynam alter ad celebrationem Missarum: ergo licet sit pactū onerosum inter dantem eleemosynā, & conferentem spirituale, non ideo ad est simonia.

13
31 Probatur: Quia Sacerdos percipiēs redditus annuales relictos in anniversarijs, & fundationibus Capellaniarum onere celebrandi quamdam memoriam Missarum non committit simoniam iuxta communissimā DD. sent. & ex se patet, nam stipendium illud non datur, vt pretium Missæ, sed per viam eleemosynæ, quæ est spiritualis: ergo in dictis contractibus non debet asseri simonia, & consequenter in nostro casu, in quo sine pacto recepta fuit dicta quātitas, vt eleemosyna ad dictam structuram, non potest dari simonia.

32 Hæc doctrina est Reverendissimi Torrecilla, & valde ad nostrum intētum, sed magis perspicuē nu. 101. ait; Quarto, quia si potest Sanctissimus aliquid accipere pro dispensationibus, sine incurfione simoniæ (cum ita sit, quod dispensatio in votis, irregularitatibus, impedimentis matrimonij, & reliquis legibus Ecclesiasticis sit vsus potestate Ecclesiastica, quæ vendi non valet) non vt pretium taliū dispensationum, sed ad sustentatio-

tionem suorum ministrorum, & status, vt dictum manet in nostra Summa tom. 2. Quare non poterit sua Sactitas recipere dictam quantitatem (nummorum ait) sine vitio simoniae, no vt pretium talium indultorum, gratiarum, & privilegiorum, nec ad sustentationem suorū ministrorum, sed per viam eleemosynae onerosae ad aliquod pium locū, vt est ad fabricam Divi Petri: ergo &c. Vsq̄e hūc Torrecilla; vnde proculdubio infertur; quod cum recepta fuisset in nostro casu dicta quantitas non ad sustentationem Conventus, nec ad vsus profanos, nec vt pretiū, sed per viam eleemosynae ad pium opus tale, vt fuit structura sacelli maioris, & Crux ad sacrificiam, & servitium Communitatis in processionibus, non debet dici adfuisse simoniam.

33 Septimo probatur assumptum praxi, & consuetudine omnium Religionum, vbi quotidie accidit eligere aliquē Prælatum alicuius Conventus inopis, & in sua fabrica aliqua structura indigentis; quoniam sciunt hunc, & non alium factur-

ram esse, & si ita non sperarent, nullo modo illum eligerēt Prælatum; & adhuc licet detur officium, quod est spirituale propter structuram, quam facturus est, quae est temporalis, nunquā dictum fuit dari simoniam: ergo nec in nostro casu potest dari. Imò etiam videtur practicum in Religionibus, quod quando aliquis Prælatus pretendit reelectionē, in fine triennij incipit aliquod opus in Conventu, vbi est Prælatus, & experitur illum continuari, vt prosequatur, & perficiat dictum opus, quod nullus dixit esse simoniacum, sed potius dicitur esse prudenter operari, & zelo Religionis: ergo in nostro casu, in quo datum fuit officium Prælati donanti dictam quantitatem ad continuationē dictae structuræ, non dicendum est fuisse simoniam.

34 Octavo probatur assumptum; quoniam hic noster casus evenit anno elapso millesimo septingentesimo primo mense Aprili, & à dicto anno, & mense vsque ad presentem millesimum septingentesimū quintum mense Februario, quo opus

pūs hoc elaboratur, in diversis occasionibus adfuit tempus, in quo æmulatio poterat accusare prædictum factum tanquā simoniacum, & non accusavit, nec circa illum aliquid loquuta est, vsque nunc, quòd fufuratum fuit: ergo si in actuali occasione, & postea simoniacum reputaretur, inter reliquas imputationes, hæc collocata fuisset; sed sic est, quòd non ita factum est: ergo in factò non fuit simonia; Dicant, vt dictum est; quòd in occasione non cognoverunt; ex quo infertur hæc consequentia: ergo in tali occasione non fuit simonia; probatur: Quia si non recognoverūt operati fuerunt bona fide, & sinceritate; sed bona fides, seu sinceritas, vt suppositum manet, excludit simoniam: ergo in hoc factò non fuit simonia. Et hæc sufficiat ad probationē assumpti, cuius veritas clarificabitur responsionibus argumētōrū subsequentiū.

*ARGUMENTA CONTRARIA
solvantur.*

35 ○ Ppones primò: sem-

per ac intervenit donatio pecuniæ ad lucrandum spirituale, intervenit simonia; sed sic est, quòd in hoc casu intervenit pecunia ad cōsequutionem officij prælati: ergo negari nō potest, quòd in hoc casu fuerit simonia. Respondetur distinguendo maiorem; semper ac intervenit donatio pecuniæ, vt pretiū ad consequutionem spiritualis, intervenit simonia, conceditur maior; vt eleemosyna, & actus honestus placens Deo, intervenit simonia; negatur maior; & eodem modo, distinguitur minor; sed sic est; quòd in hoc casu intervenit pecunia, vt eleemosyna, & actus honestus, conceditur minor; alio modo, negatur minor, & deinde negatur consequentia.

36 Sed instabis: Prætenfor dans pecuniam ad conspectum beneficij, arguit malitiam, & subornationem; sed in hoc factò pridie electionis prætenfor dedit pecuniam: ergo in hoc casu adfuit malitia, & subornatio, & consequenter ratio pretij, & simoniæ. Respondetur eodem modo distinguendo ma-

iozem; præterfor dans pecuniam per viam eleemosynæ pio operi ad conspectum beneficij, arguit malitiam, & subornationem, negatur maior; dans pecuniam collatori, aut electori & alijs finibus profanis ad conspectum beneficij, arguit malitiam, & subornationem conceditur maior; & simili modo distinguitur minor; sed in hoc casu dedit prætenfor pecuniam, pridie electionis pio operi, & structuræ Ecclesiæ, conceditur minor; Dedit P. Provinciali, aut electoribus, aut vsibus profanis, negatur minor, & deinde negatur consequentia.

37 Iterum instabis: Negari non valet, quod dare pecuniam ad conspectum beneficij, est suspiciosissimum, & præbet occasionem scandali; sed in isto casu data fuit pecunia pridie electionis: ergo admittere dictam quantitatem pridie electionis fuit suspiciosum, & causa scandali. Respondetur ex Diana, vt postea videbimus, distinguendo maiorem; negari non valet, quod dare pecuniam sine honesto, & in casu necessitatis, & placiti

Deo ad conspectum beneficij, est suspiciosum, & causa scādali, negatur maior; sine profano, & vt pretium beneficij, conceditur maior; sed sic est, quod in nostro casu data fuit pecunia pridie electionis sine honesto, & in necessitate, conceditur minor; Fine profano, & vt pretium negatur minor: ergo hæc donatio fuit suspiciosa, & causa scandali, negatur consequentia.

38 Ratio huius Doctrinæ defumitur à Doct. Diana in 5. part. fol. 269. resol. 16. vbi post auctoritatem plurium, & gravium Authorum, quos laudat, asserit: quod in casu necessitatis, qualis est, Sacerdoti nolenti ministrare baptismum, Eucharistiã, aut pœnitentiã posse, & deberi offerre pecuniã, vt ministraret, in §. 5. dic. resolution. ait vt sequitur: notadum est tamẽ hic pro curiosis, quod licet Suarez hæc doctrinam admittat, tantumodò in gravissima necessitate tamẽ Hurtado vbi supra §. 224. illam admittit, etiam in quacunque gravi necessitate, quia vbi est gravis necessitas excusamur evitanda occasione scādali

li aliorum ex malitia, item: illa actio non est emptio Sacramentorum, ab illa autē externa donatione excusamur necessitatis gravitate, ob quam non committitur simonia; hucusq; Diana, in cuius doctrina notari debet, quod in graui necessitate (ob quam non committitur simonia) licet detur pecunia ad praesentia beneficij pro fine honesto, non datur occasio scandalij, & si hoc non obstante datur, oriatur ex malitia, & in hoc non committitur simonia; nunc ad nostrum casum: sacellū maius Ecclesiae dicti Conventus, à tempore viginti annorum, & amplius inceptū fuerat, & propter inopiam Conventus nō prosequeretur, nec speserat, ut prosequeretur, ut consummatum videretur; hanc necessitatem esse grauem non potest negari, & cum in illa Ciuitate omnibus notum fuisset dictam quantitatem donatam fuisse ad remediū dictae necessitatis, & cōtinuationem dictae structurae: sequitur: quod quāvis dicta pecunia data fuit pridie electionis defuit scandalū, & si adfuit, ortū fuit à ma-

litia, & cum ita sit, non data fuit occasio ad scandalum, nec suspicionem, nec fuit simonia. Hāc doctrinam sequitur Reverendissimus, & Doct. Torrecilla in proposit. damnat. circa donationem pecuniae, & obligationem dādi illam ratione grauis necessitatis Sacerdoti nolenti ministrare, & eandem docet in sum. pro quacumque graui necessitate tom. 2. fol. 259. cap. 2. quaest. 1. nu. 9. & laudat Dianam, & Hurtado.

39. Et confirmatur doctrina Cardinal Toleti in summa Latina lib. 5. cap. 91. nu. 4. in fin. fol. 725. vbi ait. Fundamentum Soto est etiam, quia putat non esse simoniam tam prohibitam iure Divino, & naturali, quin in aliqua graui, & extrema necessitate spiritali liceat dare pecuniam pro spiritali, & mihi probabile videtur, quamvis rarissimus sit talis casus; haec tenet Toletus, ex quo inferitur: igitur, si in graui, & extrema necessitate potest absque labe simoniae dari, licet sit in casu rarissimo, temporale pro spiritali, potiori ratione poterit in casu necessitate

sita.

fitatis, & in nostro casu sine occasione scandali, nec suspicionis dari temporale cum sine honesto, & placendi Deo coram spirituali sine macula simoniae, & sufficit ad responsum instantiae.

40 Sed adhuc instabis; recipi ante electionem pecuniam, non potest dubitari fuisse ad securitatem: ergo signum est, officium datum fuisse quoniam dedit prius pecuniam, & si non ita esset, officium non daretur ei; sed sic est, quod ex hoc arguitur malitia, & in dicta quantitate ratio pretij: ergo. Primo respondetur distinguendo maiorem; recipi pecuniam ante electionem, non potest negari fuisse ad securitatem sine honesto, & Deo placendi, conceditur maior; ad securitatem, ut pretium, & sine profano, negatur maior.

41 Secundò respondetur cum Reverendissimo Torrecilla in proposit. damnat. tract. 4. de beneficijs consult. 4. fol. 232. num. 18. ubi ait: dare prius, aut postertius donum temporale non distinguit actionem, nec eam

constituit in specie simoniae, nam esse, aut non esse simonia, non provenit ex antecedentia, aut subsequente doni, sed ex motivo, quo datur, hoc est, si datur, ut pretium rei spiritualis pretendendo coaequare illud cum ista, aut si datur alio diverso titulo, & temporali. Hucusque Torrecilla.

42 Tertiò respondetur ad illud, quod ait instans; quod officium non daretur, nisi dedisset dictam quantitatem, negando talem propositionem, & ratio est, quia, ut ex dictis constat, electio facienda fuerat in favore prætenforis, quamvis daret, aut non dictam quantitatem, ceterum, casu, quo electio pro eo non facienda esset, nec illi tribueretur officium, nisi dedisset, aut daret dictam quantitatem, adhuc nihil probat argumentum, ratio est, quia dare dictam quantitatem potest esse conditio, *sine qua non*, & hæc licet sit tam precissa, quod sine illa non fieret, aut poneretur res, adhuc manet actus cum suo specificativo essentiali independenter à conditione, *sine qua non*; hæc doctrina

na est clara, & traditur à Lum-
bierio, & doctissimo Torreci-
lla in summ. tom. 2. fol. 267. cap.
4. num. 18. vbi ait: Canonicum,
qui non interfuisset choro, nisi
quando essent distributiones,
non esset simoniacum, quia dis-
tributiones in tali casu solum-
modò sunt, conditio *sine qua nò*,
aut motivum exterius impellès,
sed non finis, aut motivum in-
trinsecum spiritualis recitacio-
nis, quia talis finis, solù est cul-
tus Dei. Vsq̄ue huc Torrecilla.

43 Et in tom. Proposition.
damnat. sol. 233. consult. 4. cū-
clus. 3. num. 29. eandem doc-
trinam tradit citado Maletum,
cuius verba, refert, quæ sūt se-
quentia: promittere aliquid sub
conditione expressa, si fiat opus
spirituale ita, vt intendat quis
se obligare ad promissionem ad
impleta conditione, & non ali-
ter, licitum esse, & nò simonia-
cū, si ex parte eius, cui fit pro-
missio, nulla oritur obligatio. Ra-
tio est, quia talis promissio non
excedit donationem liberalem
ordinatam ad inclinandam vo-
luntatem alicuius ad opus vir-
tutis. Hucusque Torrecilla ex

Malefo. Nunc ergo ad nostrum
propositum: ergo casu, quo non
dandum fuisset officium Præla-
ti, quod est spirituale, nisi daret,
aut dedisset dictam quantitatem,
vt conditio *sine qua non*, non ar-
guit simoniam, quia indepēde-
ter ab hac formalitate habet ac-
tus suum specificativum essen-
tiale, quod est finis honestus
structuræ Ecclesiæ, & Deo pla-
cendi.

44 Vltimò instabis cū ipso
Torrecilla in summ. tom. 2. fol.
262. licet hæc doctrina sit vera
in foro conscientiæ, & specula-
tivè, est autem periculosa prac-
ticè, quia multoties datur peri-
culum simoniæ, vt electio, in
qua interveniunt dona, & pe-
cuniæ sit mala: ergo. Responde-
tur primò cum eodem Torreci-
lla in eodem loco vbi ait: con-
ferre dicta dona, & pecunia a-
nimo obligandi, vt illum eligat,
erit simonia mentalis ex parte
dantis dona, & pecunias, & etiã
erit ex parte collatoris, au elec-
toris eodem animo recipientis,
vt obligatus pacto tacito, seu ad
compensationem dictæ quanti-
tatis: Vsq̄ue huc Torrecilla; nunc
er-

ergo: si dicta dona, & pecuniæ recipiuntur non vt obligantia, & cum ratione pretij, sed pro fine honesto, & placendi Deo ex parte recipientis, non erunt simoniaca, & credibile non est, vt prætenfor daturus fuisset prædicta munera alio fine, vt hæctenus demmonstratum est, & demonstribimus postea.

45 Secundò respondetur, quod si hæc doctrina est vera in foro conscientiæ, & speculativè, etiam est vera practicè, & probatur ex Torrecilla in sum. tom. 1. disput. 4. tract. 1. cap. 1. fol. 56. num. 30. Vbi nostram responsionem confirmans ait: primò quia iudiciù practicum semper debet conformari cum speculativo, nisi sit ratio particularis, quæ illud variet; sed in nostro casu non datur ratio disparitatis inter practicum, & speculativum: ergo &c.

46 Secundò (vt ait Torrecilla vbi supra) quia in intelligibile videtur quòd vna opinio sit speculativè probabilis, & quòd nõ quæat securè amplecti in praxi, siquidem probabilitas practica differt à specula-

tiva, sicut effectus ab eius causa, quia quòd aliquis exequitur opere *iuste*, vel *iniuste* nascitur ex eo, quod iudicaverit speculativè, se posse facere licitè, aut illicitè: ergo iudicans speculativè posse licitè aliquid operare rationibus probabilibus, poterit licitè executioni mandari, aliàs ad nihilum deferviret dicta speculatio probabilis si impedita maneret ad opus, immò cui esset dicta opinio speculativa, & illa non posset operari practicè, iustè assimilaretur Tãtalo, qui cum haberet poma, & aquam prope labia, illis non valebat frui. Hæctenus Torrecilla citando vbi supra plures AA. ex cuius doctrina infertur, nostrum casum secundum quòd dictum est, potuisse practicari siquidem in conscientia, & speculativè potest sequi: ergo &c.

47 Oppones secundò. Resolutiones casuum sunt conformes suæ propositioni; sed hic noster casus non accidit in facto, sicut propositus fuit; ergo resolutio tradita vsque huc, non est conformis casui, sicut in veritate accidit: maior est certa, mi-

minor probatur; circa donationem tactam à prætenfore fuit conventum, & promercatura (vulgò regateo) sed hoc non narratur in propositione casus: ergo vt accidit non est propositus; probatur maior; quia idem prætenfor, qui dedit quantitatem, & alij dicunt, dictam quantitatem fuisse conventum, & quod promercatū fuit, vt plus donaret: ergo in dicto casu de facto fuit conventum, & promercatura; sed conventum, & promercatura non refertur in specie casus, vt manet propositus: ergo species casus, vt est proposita, non est, vt in rei veritate evenit, & consequenter resolutio tradita non est ad casū, & iste est simoniacus propter cōventum, & promercaturam defacto in illo intervenientem.

48 Hoc argumētum proculdubio est Achilles illorum, qui acriter, & furiosè affirmant casum prædictum fuisse simoniacum, siquidē auscultati sunt aliqui, quod sic stabilitum est, apud eos.

49 Respondetur, concedendo maiorem, & minorem

negando. Ad cuius probationē maior negatur, & ad eius probationem dicitur, esse valde mirabile, si ita est, eundem, qui quantitatem dedit, & alios dicere, fuisse conventum, & promercaturam, & talibus evenit, quod alteri, qui, vt delineabat eodem instrumēto, & actione feriebatur. Si ad probandam simoniam, idem, qui dedit quantitatem, & alij dicunt fuisse cōventum, & promercaturā probant, dantem quantitatem fuisse simoniacum; hoc nolet dici, nec est dicendum: ergo casus propositus verè loquendo omnino caruit convento, & promercatura. Quod in rei veritate, & in conscientia accidit, est quod sequitur; cum obtulisset dictam quantitatem, ad structuram dictam, & cum hoc fuisset tam gratiosum Deo, egente dicta structura ad eius consumptionem maiori quantitate, siquidem oblata non erat sufficiens, suadebatur prætenfor amplexibus, & comprecationibus, vt plus donaret, & hoc non est cōventum facere nec promercari, sed illum animare, vt si vo-

lebat obsequium præstare Deo, vt quatuor, illud præstaret, vt octo, quod nõ includit malitiã, sed potius amorem debitum Deo, & zelum, vt religio au-geatur.

50 Secundò respondetur: Dando quod conventum, & promercatura fuissent in dicto casu, supponendum est, cõ-ventum, & promercaturam penes voces differre, quia cõ-ventum est duorum, vel trium conventio, hæc sumitur communiter per contractum, & vt in omnibus rebus tria dantur prætia, supremum, infimum, & medium, super quod ex his datur promercatura tantum, magis, quantum interrogationibus & responsionibus, & has vocat stipulationes, quæ sunt quædã formæ, quæ solent, & debent præcedere terminationes. Videatur Illustrissimus Tapia tom. 2. lib. 5. quæst. 20.

51 Hoc supposito: Et si conventum, & promercatura quasi idem sint, tamen, quia in modo loquendi eorum, qui intendunt hunc casum esse simoniacum, disparitatem habent,

vt detur integra satisfactio primò de convento loquemur & postea de promercatura, & sic asserimus, quod etiam si in nostro casu datũ fuisset conventũ, adhuc non adfuit in illo simonia, & probatur ex Reverendissimo Torrecilla in proposition. damn. tract. 4. de beneficijs cõ-sult. 4. cõclus. 19. & vltima 111. fol. 242. vbi sic loquitur: vltimò dico, non comprehendi in cõdemnatione dictarum propositionum sententiam asserentem, quod pro illis titulis, quibus licet dare, aut accipere aliquod temporale potest fieri conventum de illo (non loquitur hic de titulo gratitudinis, & convento pro tali titulo, de quo postea loquitur) hæc sententia defenditur ab omnibus DD. supra citatis num. 4. & 12. & etiam extra citatos eam docent Escovar, Mendoza, Rocaful, Joann. de Soria, Marcus Vidal, & Gaspar Hurtado, apud Dianã part. 10. tract. 15. resolut. 5. part. 11. tract. 6. resolut. 31. 9. his igitur, & prosequitur Torrecilla ibi: & ratio ad nostrum intentum est: quoniam propositiones damnatae

natae quadragesima quinta, scilicet, & quadragesima sexta nullo modo mentionant conventum, sed solum damnant docere, non esse simoniam dare temporale pro spirituale quando temporale non datur ut pretium, sed solum ut motivum compensationis, aut finis rei spiritualis: ergo quando conventum non cadit super hoc, sed super alios titulos non comprehensos in his propositionibus, non erit comprehensum in earum damnatione, alias potius ampliaretur, quam restringeretur dictum decretum poenale, & strictae interpretationis contra regulam iuris: ergo &c.

52 Et sub num. subsequente 112. sic loquitur Torrecilla, & ita ait dictus Machado, quod dictum conventum nullam in se continet malitiam simoniaca contra ius divinum nec humanum, & textibus contrariò allegatis respondet, intelligendos esse de conventis inhonestis gratuita donatione rerum spiritualium repugnatis, & quod sic est declaratum per consuetudinem generaliter receptam, quae

est magistra interpretandi leges. Usque huc Torrecilla: ergo ex hac doctrina constat, quod sine vitio simoniae possunt fieri conventa in illis rebus ubi non est pretium, finis ultimus, aut motivum spiritualis; sed in nostro casu donatio temporalis non fuit pretium, finis ultimus, nec motivum spiritualis: ergo in nostro casu licet esset conventum circa dictam quantitatem non adfuit simonia; minor probatur: quia ut ex dictis constat, donatio temporalis pecuniae fuit recepta ad finem structuræ Ecclesiae; sed hoc non est esse pretium, finem ultimum, nec motivum spiritualis, sed obsequium praestitum Deo, & finis honestus: ergo circa dictam donationem pecuniae temporalem, potuit conveniri absque macula simoniae.

53 Iterum probatur ex eodem Torrecilla in propositione damn. tract. 4. de benef. consult. 4. fol. 231. ubi num. 4. ait: tertio suppono: donationem temporalem, quamquam sit cum obligatione, & convento expresso, ut pro illa danda sit aliqua res spiritualis, non constituere ex natura

tura rei emptionem, aut venditionem simoniacam, sic exprimitur à Gloss. in cap. significatum de præbendis, & in cap. ultimo 21. quæst. 2. & à viginti quatuor Authoribus, quos citat Amadeus Gimen. de simonia proposito. 1. & Castro Palao part. 3. tract. 7. disput. 3. punct. 4. cum alijs, quos citat, & ait esse commune, & in praxi receptū.

54 Idem Torrecilla num. 5. sequente continuat, & ait ut sequitur, & probatur primò, quia eodem modo, ac est licitum accipere, aut donare aliquam rem temporalem pro alia spiritali, futurum est etiam cōventum facere talis donationis, aut acceptionis; sed sic est, quod est licitum accipere, aut tribuere aliquid temporale, ut moveatur animus alicuius ad donandū aliquid spiritali, aut gratitudine, aut sustentationi, aut ut pribetur aliqua re spiritali, à qua nō debebat priuari, ut à cōmuni tenetur, si fiat motivo gratitudinis, seu alio simili, ut moveatur animus, nō erit simonia: ergo donatio tēporalis pro spiritali, licet sit cū obligatione, &

convento non constituit ex natura rei emptionem, aut venditionem.

55 In num. 6. prosequitur. Probatur secundò ex doctrina Soti lib. 9. de iustitia quæst. 7. articulo. 3. conclus. 1. ubi ait, omne id, quod est vsura in rebus temporalibus esse simoniam in spiritalibus, & idem dicunt alij; sed sic est, quod non datur vsura, dum non datur, aut accipitur aliquid, ut pretium mutui, aut ex iustitia debitum, quāquam interveniat conventum, ut tenetur ab Amadeo ubi supra num. 4. ergo dum non donatum fuerit aliquid tēporale, ut pretiū spiritalis, seu ex iustitia debitum, nisi ad movendum animum, aut per gratitudinem, aut alio simili titulo, licet interveniat conventum expressum, & obligatio nō erit simonia: ergo & c.

56 In num. 7. ait: licitum est cum beneficiario conventum facere circa stipendium pro Missis donandum, itē: fructus beneficij, & oblationes dantur cum conditione, & convento, ut beneficiarius administret

res

res sacras, & adhuc tale convē-
tū non est simoniacū, nec consti-
tuit venditionem, aut emptio-
nem: ergo &c.

57 In num. 18. prosequi-
quitur: Confirmatur: licitū est
relinquere redditus annuales in
aniversarijs, & foundationibus
Capellaniarum, obligatione, &
convento, vt quidam numerus
Missarum celebretur; & tamen
hæc obligatio, & conventura
non sufficient ad constituendā
emptionem, & venditionem
verē: ergo benē potest dari, vt
sit aliqua donatio cum obliga-
tione, & cōvento, quæ sit qua-
si contractus onerosus, & non
sit simoniaca: ergo ex natura
rei &c.

58 In num. 9. continuat:
Probatur quartò, quasi à prio-
ri; ad valorem emptionis, aut
venditionis simoniacæ requiri-
tur, vt detur aliquid temporale
pro spiritali, cōquando illud,
cum isto, seu prætendendo æ-
quare in pretio, & æstimatione
vnum cum alio: (quod voluit
Simon Magus, à quo denomi-
nationem sumpsit simonia) er-
go toties quoties non detur tē-

porale, vt pretium spiritalis, vt
spiritalis æquando vnum cum
alio, sed datur ad sustentationē,
& via gratitudinis, seu, vt qui
daturus est, animetur, aut alio
simili titulo, non erit simonia,
nec emptio, & venditio verē:
ergo &c.

59 In num. 10. prosequi-
quitur: Ex dictis inferitur: quod
ad simoniam ex iure Divino, &
naturali non sufficit, vt detur
temporale pro spiritali, adhuc
cum convento expresso, sed e-
tiam requiritur, vt detur tem-
porale tanquam pretium spiri-
tualis prætendendo commen-
surare, seu æquare vnum cum
alio, & ita seclusa hac volunta-
te, licet detur temporale, vt cō-
sequatur spirituale, & cum obli-
gatione, non datur simonia.

60 Postea in num. 14. se-
quente ait, vt sequitur: tertio
quia lex pœnalis restringenda
est omni modo possibili; sed in
iure leges prohibentes dictum
conventum sunt pœnales: er-
go restringendæ sunt ita, vt in-
telligantur loqui de convento,
& donatione, quæ sufficient ad
constitutionem ex se simoniæ

naturalis, & nō in altera accep-
tione strictiori.

61 Et in nume. 15. profe-
quitur: Id est, tales leges debēt
intelligi, vt DD. citati pro hac
sententia eas explicant, qui di-
cunt, dictas leges tantummodò
prohibere conventum facere,
aut donare aliquid temporale
pro Ecclesiasticis beneficijs, vt
pretium illorum reduplicatiuè,
vt spiritualium, volentes com-
menturare, seu taxare spiritua-
le cum temporali, cum inter
ambo tam longa detur distan-
tia; cæterum dictæ leges non
prohibent, (secūdum hos DD.)
vt detur aliquid cum conuen-
to, aut sine illo, in abdicationis,
aut collationis beneficij gratitu-
dine, sed, vt animetur, qui ab-
dicaturus, vel daturus est, aut
alio simili titulo.

62 In num. 16. prosequit-
ur: Quartò: quia stando eidem
iuri cap. ex insinuatione de si-
monia; non committitur simo-
nia, quando in convento, quod
in illa imponitur, non contine-
tur, nec declaratur, magis quā
illud, quod de iure ineſt; sed
in convento, vt accipiens be-

gium sit gratus, non videtur ali-
quod poni, plusquam quod in
se continet naturaliter, quod est
obligatio: ergo. Haçtenus Doc-
tissimus, & Reverendissimus To-
rrecilla, & de hac materia, scili-
cet, de pacto videatur ad nostrū
propositum Amadeus Gim.
tract. de simonia fol. 196. super
1. proposition. Patruum Iesui-
tarum, (scilicet, *nō est simonia pac-
to expresso se obligare ad aliquid
temporale pro spirituali ex grati-
tudine conferendum.*

63 Nunc ergo ex practi-
cata doctrina clarè inferitur,
quā distans fuit macula simo-
niæ à nostro casu, licet circa do-
nationem temporalem pecu-
niæ ad structuram Ecclesiæ fuis-
set conventum; & confirma-
tur, quia cōventum, vt ait Re-
verendissimus Torrecilla in eo-
dem tom. fol. 244. num. 119.
quam vis ad alium finem, in tali
casu non refunditur in spiritua-
li, nec temporali, quando hoc
datur sine respectu ad spiritua-
le; sed in nostrō casu datum fuit
temporale intuitu structuræ Ec-
clesiæ, & non officij, quod est
spirituale: ergo in hoc casu po-
tuit

tuit fieri conventum circa temporale; probatur: quia quod prohibetur est reducere ad convētum spiritualia pro pretio temporali, & è contra; sed sic est, quod si in nostro casu fuit conventum, non fuit cum tali respectu, sed aspiciendo ad structuram Ecclesiæ: ergo in nostro casu, licet data fuisset dicta quantitas, potuit fieri conventum sine labe simoniæ.

64 Sed instabis: Convētū dictæ quantitatis fuit in prætenfore ad explicandam suam gratitudinem; sed conventum gratitudinis non debet concedi, & doctissimus Torrecilla affirmat esse damnatum: ergo si in hoc casu conceditur convētum, non potest negari fuisse simoniam. Primò respondetur: Conventum concessum in nostro casu nō refudisse in gratitudinē spiritualis, sed in obsequiū, & finē honestū structuræ Ecclesiæ, & hoc absque simonia concedunt, & defendunt doctissimus Torrecilla, & alii plures, vt ex supra dictis cōstat.

65 Secundo respondetur: Quod casu dato, quod fuisset

cōvētū gratitudinis super dictam quātitatem, adhuc non est causa simoniæ, quia hæc gratitudo non est compensatio gratuita spirituale versus, sed gratitudo finem honestum, & Dei placitum versus; & licet Reverendissimus Torrecilla indaget punctum, & dicat non esse probabile post decretum condemnativum, plures AA. quos refert, & citat in dict. tom. propos. fol. 242. tract. 4. cōcl. 4. nu. 122, dicunt dictum conventum gratitudinis non esse simoniacum, nec comprehendī in damnatione, & novissimè Lumbier. post damnationem propositionum roborat rationes dict. AA in tom. 1. num. 448. & 449. & 450. fol. 445. & ait: Dictam sententiam conventi gratitudinis non debere condemnari, vt improbabilem, quia hoc potest esse sine obiecto venditionis, emptionis, aut ratione pretij: ergo casu, quo hic fuisset conventum, & conventum gratitudinis, hoc non sufficit, vt annotetur hic casus cum vitio simoniæ; & pro parte conventi videtur manere argumētum suffi-

ficienter responsum.

66 Videamus nunc, quod ait de promercatura, quæ in cōtractibus, & conuentis profanis nullam addit bonitatem, aut malitiam, quam inducentem esse iustum, aut iniustum pretiū in emptione, aut venditione; in nostro casu si daretur emptio, aut vēditio, promercatura nullam adderet malitiam, nec speciem mutaret, quia idem esset per duo, quam per ducentos; aliqui verō dicūt: quod nō nasceretur ex eo, quod pretiū esset superius, quoniam quanto minus esset, maior daretur malitia; ita sentiunt cōmuniter DD. & plures negant parvitātē materiæ. Videatur Torrecilla in summ. tom. 2. tract. 3. sess. 2. ca. 1. num. 6.

97 Nunc ergo: conuentum, vt dictū manet, circa nostrum casum non habet vitium simoniæ: ergo etiam promercatura eo caret; antecedēs ex dictis constat. Consequentia probatur: Quia promercatura non addit malitiam, nec mutat speciem convēti; sed sic est, quod conuentum non habet malitiā

simoniæ: ergo nec pro mercatura.

68 Sed dices: non est idē conuentum, & promercatura: ergo licet conuentum non inducat simoniam, eam inducit promercatura. Antecedēs probatur, quia potest conuentum fieri, sine eo quod promercatur: ergo non est idem conuentum, & promercatura. Itē: cōventum, vel sit nudum, vel vestitum potest esse tacitum; sed tunc non adest promercatura: ergo datur conuentum absque promercatura, & consequenter, licet conuentum non inducat simoniam, eam debet inducere promercatura.

69 Hoc argumentum est debile, & sic facillimè dissolvitur, quamvis contrarij iterum, atque iterum vociferentur hanc promercaturā, vt probent iuisse conuentum, & contractum, & ex his emptionem, & venditionem, & iam constat esse superfluum ad hunc finem hanc promercaturam. Ad illud respondetur negando antecedēs, & vt clariū procedamus distinguatur: non est idem conuentum

tū, & promercatura penès voces, & quò ad modū, cōceditur antecedens. Quò ad substantiā, negatur antecedens. Et ad eius probationē distinguitur antecedēs. Potest cōvētū fieri sine eo, quod promercetur per accidēs, conceditur antecedens. Potest conventum fieri sine promercatura, quia vnum sit distinctum in specie, & substantia ab alio, negatur antecedens, & ad illud, vt possit dari convētum sit nudum, aut non, sine promercatura, iam ex dictis constat esse per accidens, & consequenter promercaturam nō addere malitiam, nec specie differre à cōvento tacito, vel expresso, nudo, vel vestito.

70 Et quod promercatura persè considerata, & vt distincta à convento non inducat malitiam simoniæ, probatur, quia communiter experiuntur in electionibus capitulorum, & Religionum hæ altercationes, differentiæ, quæ idem sunt, ac promercaturæ, vt si pro Petro non suffragaris, non futurus est Prior, Petrus, & franciscus suffragabūtur pro Joanne, sed an-

tea oblaturus erat se daturum esse talia, & talia officia, hoc est valde commune, & vtilissimū, ne in electionibus eveniant monstruositates, vt ait Doctissimus Lūbier. tom. 3. fol. 119. nu. 1930. sed sic est, quod in his casibus affirmāt plurimi, & gravissimi AA vt videri potest apud Lumbier vbi supra, non esse simoniam, nec de iure Ecclesiastico: ergo potiori ratione in nostro casu, si fuisset promercatura, adhuc hac cōsiderata (si potest esse) sine ratione conventi, nullo iure potest dici habere malitiam, nec vitium simoniæ.

71 Sed dices cum Nauarro apud Torrecil. tom. de potest. Episcop. tract. 1. quæst. 6. sess. 3. difficult. 1. fol. 112. num. 26. ex cap. Jacobus de simonia, & cap. fin. de pactis. Vbi stabilitur, & diffinitur, res spirituales concedendas esse purè, & absque convento: ergo &c. Respondetur prohiberi per dicta iura conventa, quæ fiunt cum fine vitimo profano, nō vero quæ fiunt sine vitimo honesto, sicut fuit (dato quod fuisset) finis vitimus nostri casus, & multoties

manet responsum , & ita dictis textibus , nihil probatur contra traditam doctrinam.

72 Sed instabis : Doctrina vsque huc tradita fundatur in eo quod dicta quantitas fuit eleemosyna ad structuram Ecclesiæ ; sed vt eleemosyna fuit pretium spiritus : ergo licet coloretur eleemosyna , in rei veritate fuit pretium officij , quod est spirituale. Maior est certa. Minor probatur , quia licet cum colore eleemosynæ circa dictam quantitatem *eleemosynam* nominatam , adfuit conventum , & promercatura ; sed hoc fuit ratione pretij : ergo quamquam cum colore eleemosynæ , in eademmet eleemosyna fuit ratio pretij , & consequenter licet cum colore eleemosynæ , in dicto casu fuit simonia.

73 Respondetur concedendo maiorem , & minorem negando , ad cuius probationem admittitur maior , & negatur minor. Eleemosyna , vt ex se patet , est valde diuersa à pretio non tantum quia ambo à diuersis principijs originem trahunt , sed quia ambo fines diuersos in spe-

cie aspiciunt , & dictam quantitatem fuisse in realitate eleemosynam , & non pretium , ab effectu cognoscitur ; siquidem consumpta fuit in structura sacelli maioris , ad quam oblata , & donata fuit.

74 Ad intelligentiam huius doctrinæ videri potest Reuerendissimus Torrecilla in suo tom. de potestat. Episcop. vbi supra num. 25. agendo de bullis , quas in suis Diocesibus D. Episcopi concedere possunt , & de oneribus pecuniarijs , quæ per dictas bullas imponere valent , ait quod sequitur : quod poterunt concedere dictas bullas adhuc cum onere eleemosynæ pro parte , quam continent privilegia dispensandi , & commutandi , & etiã pro parte , qua continent indulgentias , imponere valebunt , vt solvatur aliqua eleemosyna , cæterum non tali modo , vt indulgentiæ dentur aliqua re temporali , (notetur hoc) sed proponendo indulgentias peccatorum , vt spe eas adipiscendi animentur homines ad donationem eleemosynæ alicui pio operi applicatæ , aut publi-

cæ necessitati , seu illas dando tali modo pro rebus temporalibus , vt sint præmium boni affectus eleemosynæ. Sic videmus eundem Deum tribuere bona supernaturalia, vt præmiū bonorum affectuum eleemosynæ, quæ est medium ad consequentiam dictorum bonorum, & ad satisfaciendum pro peccatis, vt ex sacris literis constat Tobie cap. 4. & Danielis cap. 4. Hactenus Doctissimus Torrecilla. Vnde constat, quod licet spirituale donetur propter eleemosynā, hæc semper caret ratione pretij, & vt ex supradicto constat, quoniam fit conuentum, & promercatura, quoniam spirituale, quod tribuitur potest esse præmium eleemosynæ, aut pro benevolentia, & alio decete titulo grato Deo, sine labe simoniæ potest fieri: ergo nihil probat argumentum.

75 Sed adhuc instabis: apud Reuerendissimum Torrecillam vbi supra num. 28. cap. ex multis 1. quæst. 3. vbi prohibet aliquod donari præmium pro spirituali adhuc collatum in opus pium: ergo &c.

76 Primò respondetur, vt iterum, atque iterum diximus, dictam quantitatem non donatam fuisse vt pretium spiritualis, Ecclesiæ, sed vt eleemosyna. Secundò respondetur cum eodem Torrecilla, dictum textum loqui de impetratione beneficii, quia prohibet aliquid donari in vtilitatem, aut fabricā Ecclesiæ, aut pauperibus; cæterum, quæ prohibentur decreto speciali in materia beneficiorū nullo modo debent ampliari ad alia, ad quod nullum datur fundamentum, aliàs posset etiam ampliari ad commutationes votorum, quæ pertinent ad iurisdictionem spiritualement, ac per consequens petenti commutationem voti non posset præcipi, vt donasset aliquid in opus pium, & idem deberetur dici de alijs similibus, quod est absurdum apud omnes Theologos Moralistas, qui loquuntur de commutatione votorum. Hactenus Torrecilla vbi sup. num. 28. immo idem Torrecilla in proposit. damnat. tract. 4. consult. 4. fol. 242. num. 104. ait citando Sanchez: quod prelaturæ religionum li-

cèt sint officia spiritualia , non sunt beneficia : ergo noster casus non comprehenditur in dicto textu, & consequenter vacat vitio simoniæ.

77 Oppones 3. hæc donatio pecuniæ licèt fuisset ad structionem sacelli maioris, & fuisset quasi elemosyna, fuit motivū vt daretur officium prælati prætendēti; sed dare spirituale hoc motivuo damnatur ab Innocētio XI. in propositione quadragessima quinta: ergo quomodo libet sit donare dictum officiū illi, qui dederat quantitātē, habuit malitiā, & vitium simoniæ.

78 Huic argumēto respōdetur doctrina PP. Torrecilla, Corella, Lumbier, Hozes, Cardenas, & aliorum, qui in explicatione dictæ propositionis dānatæ dicunt, talem propositionem loqui de motivo intrinseco finali, non verò de extrinseco excitativo impellēte, quod cōmuniter dicitur in materia dispensationum, sic etiam affirmat Doctor D. Joannes de Hebas in expositione dictæ propositionis, cuius verba sunt hæc: *Dare autē spirituale pro motivo extrin-*

seco temporali, non est simonia, nec eius opinio in præsentī damnata, quia Pontifex solum de motivis rigorosis intrinsecis loquitur, non de extrinsecis. Vsq̄ue huc dictus D. Hebas.

79 Et quod hæc donatio temporalis nostri casus fuit motivum extrinsecum, non verò intrinsecum, patet ex differentia vnus ab altero, quam explicat eruditione, qua solet, Doctifsimus Torrecilla tom. 3. Suar. consultat. in eius Apologetica responsione fol. 470. num. 74. vbi vt sequitur ait: finis vt sic est duplex vnus intrinsecus rei, & alter extrinsecus: intrinsecus rei est ille, cui eadem res ex natura sua ordinatur: extrinsecus est ille, cui persona rationalis ordinat aliquam rem, licèt non ordinetur perfe ad talem finē. Hactenus Torrecilla in dict. nu. 74. & in 75. sequenti videri potest, hæc differentia aliter explicata ad nostrum intentum.

80 Nunc ergo, hæc quātitas pecuniarum nō ordinatur ex natura sua ad officiū prælati: ergo respectu dicti officij non potest esse motivum intrinsecum

secum. Deinde data fuit structura Ecclesiae: ergo ad alium finem ordinata: ergo si fuit motivum, fuit extrinsecum, & intrinsecum non potuit esse; sed in propositione condemnatur ab Innocentio motivum intrinsecum: ergo noster casus, ut motivum extrinsecum donationis, non condemnatur in propositione Innocentij.

81 Hæc doctrina probatur. Quia inter DD. est sine controversia, & illam docent, ut regula generalis, esse licitum, & à simonia alienum, dare, aut accipere aliquid temporale labore extrinseco, & accidentali, actionibus sacris, non alia ratione, nisi quia dictus labor est separabilis, & accidentalis, & moraliter loquendo non est necessarius ad faciendas dictas actiones sacras; sed in nostro casu donatio dictæ quantitatis respectu officij fuit separabilis extrinseca, & accidentalis: ergo in nostro casu donatio temporalis non potest esse motivum intrinsecum, & consequenter in damnatione Innocentij non potuit comprehendi

82 Sed dices: Licet hæc

donatio esset motivum extrinsecum, attamen obligavit, ut darent officium prætenfori propter eam; sed eo ipso, quod talis obligatione inducat, comprehenditur in damnatione: ergo licet esset motivum extrinsecum, non ideò excusatur à damnatione.

83 Respondetur negando maiorem, quoniam eo ipso, quod sit motivum extrinsecum impulsivum, & impellens, nullam inducit obligationem, ut patet in dispensationibus, ubi tacere veritatem in narratione pro eo quod attinet ad causam motivam intrinsecam subreptitiam facit dispensationem, non verò ita, si solummodo taceatur causa impulsiva; sic communiter tenetur ab omnibus DD. & idem accidit in voto, quod cessat, cessante causa finali motiva, & non sic, si tantummodo cessat impulsiva; ex quo inferitur: quod solum in motivo intrinseco includitur, & prætenditur induci obligatione, ceterum non in eo quod solum est excitativum impulsivum, ut fuit (dicamus sic) donatio temporalis in nostro casu. Sed

84 Sed instabis: Dato casu, quod donatio temporalis, non fuisset motivum, ad conferendum officium praelati, datum fuit ut gratuita compensatio dictae donationis temporalis; sed gratuita compensatio cum spirituali damnatur in dicta propositione: ergo &c. Respondetur negando maiorem, & ratio est manifesta, & iam superius dicta, quia compensatio, & recompensatio in voluntate aequalitate inter spirituale, & temporale, & cum tantum distet unum ab alio; non potuit esse compensatio.

85 Oppones quarto. In quodam congressu gravissimorum virorum, gravissimoque gravissimorum praesente, amabiliter confabulantium pro quiete, animis omnium nullo modo motis, immo potius alterius ad alterum propensis, inter alia per multa ibi colloquendi gratia adducta, occurrit sermo de Conventu illo, in quo nostrum factum accidit, tunc igitur, ex ipsis, religiosus quidam dignitatis qualitatibus, qui in praedicta electione fuit vocalis, sua fretus autoritate cum furore, &

vigore audacter dixit: Quod paulo post supradictam electionem, a quodam nobili animadversus fuerit de huius supradictae electionis simonia, quo motus (dixit) vidisse Emmanuelem Rodriguez super hoc, ubi invenit verbo *Capella maior* fuisse simoniacam praedictam electionem, quibus verbis alter ex praedicto congressu summisse respondit, alios Authores contrariam ferre sententiam, ad quod ille primus hoc indignè ferens, in hunc modum, primo maiorem furorem adhibens, replicavit: Alij è contrario sentiunt? Alij oppositam tenent sententiam? & iterum qui summisse loquebatur, iterum summisse dixit (loquendo iuxta subiectam materiam) inter praelatum, & subditum nullam esse simoniam, & hanc propositionem, ille primus autoritate praeditus vituperavit. Ex his omnibus inferunt, nostrum casum fuisse simoniacum.

86 Ad responsionem huius argumenti tria sunt hic consideranda, primum illam propositionem supradictam: An alij
Au-

Authores contrarium dicant? Secundū: Quid super hoc Emmanuel Rodriguez sentiat? tertium. An illa propositio (iuxta subiectam materiam) *inter pralatum, & subditum, nullam dari simoniam* amplectenda sit, aut reiicienda. Circa primū, iam ex supradictis manifeste cōstat, quam plures, ac gravissimi Authores contrarium ferant, ac illud, quod Emmanueli Rodriguez ille primus dignificatæ qualitatis imputavit solum libenter, & sua fretus Autoritate; restat nunc secundū, & tertium, scilicet, quid super hoc dicat Emmanuel Rodriguez? Et an sit amplectenda illa propositio *inter pralatum, & subditum non esse simoniam*: Prius de secundo agemus postea de tertio, ut detur plena, & integra ad argumentum solutio.

87 Doctissimus Emmanuel Rodriguez in quæstionibus regularibus nō agit de simonia quamquam obiter aliquos tractet punctos, & peculiariter circa pœnas simoniaci, & eius dispensationem, ubi expresse, & latissimè de hoc agit, est in to-

m. 2. eius summæ in duodecim capitibus à quinquagesimo quinto vsque ad sexagesimum sextum inclusivè, in quibus de alia re non agit, nisi de simonia, & eam tractat, & explicat eruditissimè sicut assolet in suis operibus.

88 Nunc ergo, visso, & revisso Emmanuele Rodriguez, & de verbo ad verbum perlectis duodecim capitibus dictis, non reperietur in illis, verbum *Capella maior* ut videri potest: ergo falso imputatum fuit Emmanueli Rodriguez, esse apud illum nostrum cassum simoniacum cum verbo *Capella maior*: ergo qui plenus autoritate in gravissimo congressu dixit se inuenisse apud Emmanuelem Rodriguez hunc casum cum verbo *Capella maior*, fuisse simoniacum, perperam, dixit. Patet ex Emmanuele Rodriguez.

89 Nunc videamus quid circa nostrū casum sentiat Emmanuel Rodriguez in summ. tom. 2. fol. 137. cap. ex duodecim citatis 58. numer. 6. in 6. conclusione ait ut sequitur; licitum est Ministris Sacramento-

rum, etiam locupletibus pro illorum administratione accipere, illud, quod eis largiuntur populi ad suam sustentationem, ita traditur à Soto post Gabrielem, quod sic est verum, ut quæant dicere, quando commendantur Missæ, & administratio aliorum Sacramentorum, quod ita facient, si illis daturi sint ad sustentationem personarum, quod consuescit, ita post Sotum, & alios Gutierrez Ex hac doctrina infertur; esse licitum relinquere quosdam redditus alicui Ecclesiæ hoc onere, ut eius Clerici obligentur ad dicendum aliqua anniversaria, quamvis fiat conventum, & conventio, ita ut fiat ad sustentationem dictorum ministrorum, ut notant Caietano, Soto, & Nauarro, cæterum, qui non administraret dicta Sacramenta, nisi illi daretur stipendium ad suam sustentationem, ponendo dictum stipendium pro fine ultimo dictæ administrationis committeret simoniam, & iuxta suam mentem venundat Sacramenta, sic D. Thomas, & Silvester, dixi ponendo illud pro ultimo fine, quia benè potest a-

liquis administrare Sacramenta ratione stipendij, quæ non administraret, nisi illi daretur, sine simonia, quia plures dantur causæ tantummodo motivæ, & nõ ultimæ, & finales, quibus deficientibus, deficit etiam actio, quæ per illas fit, ex his potest esse dictum stipendium. Hactenus Emmanuel Rodriguez.

90 Ex hoc patet clarè, Emmanuelem Rodriguez defendere traditam à nobis doctrinam, quasi eisdem terminis propriâ do illam ad nostrum intentum, & casum, siquidem constat posse sine honesto pro spirituali, dare tēporale. Cõstat illud cõventi, & promercaturæ, illud etiam finis ultimi spificatiui, & non minus, illud conditionis, *sine qua non*, totum quod superius diximus, ut considerâti patebit. Id circo quid deficit, ut defēdat dictus Rodriguez doctrinam traditam à nobis? Nihil: ergo adhuc absque verbo *Capella maior*, non ait Emmanuel Rodriguez nostrum casum fuisse simoniacum, sed contrarium sentit, ut in suis verbis videtur: ergo imputatio inconsiderata, &

& sine veritate fuit dicere Emmanuel Rodriguez verbo *Capella maior* dixisse nostrum casum fuisse simoniacum ; patet &c.

91 Item in num. 12. cap. 58. citato ait Emmanuel Rodriguez quod sequitur : nequeunt Canonici titulo consuetudinis petere cibum à Canonico , quē nouiter elegerunt, & non valet, vt ait ius , vt simoniaca talis cōsuetudo , virtute cuius Clerici petunt ab alijs Clericis aliquam rem cernentem solummodo ad eorum convenientiam, & vtilitatem; sed valet cōsuetudo, qua exigitur casula , aut patena, aut aliud concernens ad cultum diuinum, & fabricam Ecclesiæ, vt resoluitur ab Antonio Butrio. Hucusque Emmanuel Rodrig. Quo non potest esse clarius.

92 Expressè hæc doctrina tradita probat nostrum assumptū , quia si electores sibi coagmentent ad eorum vtilitatem, & cōuenientiam elemosynas, & donationes, erit simonia; sed non erit si donationes temporales applicent ad fabricam Ecclesiæ, aut ad alia loca pia : ergo

Emmanuel Rodriguez, non solum minime dixit, nec cogitavit nostrum casum adhuc sine verbo *Capella maior* fuisse simoniacum, sed contrarium expressè docet ; & defendit nostram doctrinam, probando nostrum assumptum eisdem rationibus, quibus à nobis manet probatū : ergo perperam dictū fuit Emmanuel Rodriguez dicere nostrum casum fuisse simoniacum.

93 Item in cap. 59. num. 7. ait : non esse simoniam in spiritualibus, quod in temporalibus non est vsura ; nunc ergo : hac met ratione , & cum ex illa subducto manet probatum nostrū assumptum : ergo non opponitur nobis Emmanuel Rodriguez, immo, in num. 8. sequēte dicti capituli ait quod sequitur: dare aliquod beneficium ad effectum lucrandi amicitiam, aut laudem humanam , appetendo hoc, qui dat hæc, quia est homo insensatus desiderans, vt omnes illum magni pendant, & laudēt, non est simonia , vt post Innocentium tenetur à Caietano, & Soto contra Adrianum, & alios,

quia pro isto fine donare beneficium non est avaritia, sed ambitio, & simonia præsupponit avaritiam; nec obstat, quod non tribuit gratis beneficium, quia ut non sit verè simonia, sufficit ut illud donet sine pretio. Hac tenus Emmanuel Rodriguez.

94 In supradictò exprimit sufficiente claritate doctrinam, quam superius dedimus, ut intuitu amicitia, & benevolentia potest dari spirituale, & denique, quod ut non sit simonia sufficit, ut tēporale detur absque pretio, quod toties diximus cum grauisimis AA. supra citatis: ergo Emmanuel Rodriguez non est contrarius nobis, & consequenter nō ait nostrum casum fuisse simoniacum; sed ut ex eius verbis videtur, probat, & confirmat nostrum assumptum: ergo sinistra fuit imputatio, quæ facta fuit Emmanueli Rodriguez sicut, quod reperiatur in suis operibus verbum *Capella maior*.

95 Idem in num. 12. dicti capituli tractando, vtrum commendata, quæ dantur equitibus militaribus, ut premium suorū

laborum quæant vendi? Terminat dictum numerum, his sequētibus verbis: ut iudicemus, si sit, aut nō simonia, respiciendū est proximum, & immediatum finē, quia si respiciendus fuisset vltimus finis, omnes venūdationes fuissent simonia; id circo si bene aspicitur totū id, quod cōtinetur in republica Christiana ordinatur ad Divinum cultum, ut advertit Aragon. Hac tenus Emmanuel Rodriguez.

96 Ex hoc debet notari differentia, quæ inter proximum, & immediatum finem potest adesse, quia immediatus finis est specificativus, & non alij, & ad finem proximum, & specificativum attendendū est, ut cognoscatur, si est, aut non simonia; sed sic est quod hæc doctrina traditur à nobis ad nostrum intentum cum Authoribus citatis: ergo Emmanuel Rodriguez non solum non opponitur nostro assensui, sed defendit, & fert eisdem rationibus, quibus manet probatus.

97 Et in cap. 62. ait Emmanuel Rodriguez: si donans pecuniam non prætendit emere

re confirmationem (loquitur de electo) vt causa principalis, sed lucri facere amicitiam confirmantis, & obviare lites, & scandala, quæ possunt oriri, nõ damñandus est vt simoniacus. Hucusque Rodriguez: ergo si pecunia donatur, nõ vt causa principalis ad lucrandum spirituale, sed alio fine honesto, & decen- te, damnari non debet; sed hoc pluries manet dictum in probatione nostri assumpti: ergo Emmanuel Rodriguez non est cõtrarius nostro assensui: ergo falso laudatur aduersus nostram conclusionem.

98 Et tandem: alias plures doctrinas omittendo, quas in duodecim capitibus dictis refert validissimas ad probationẽ nostri assumpti, in cap. 64. num. 4. in fin. ait: in foro autem conscientie, ait, Nauarro posse defendi, non commisisse simoniam, si dictus prætenfor non obtulit resignationem sui beneficij simplicis primario, & immediate, vt asequeretur per illam, vt præteritium, præsentationem, quã prætendebat; sed vt causa impulsiva, & excitans ad asequendum

aliquid spirituale, vt traditur à dicto Nauarro, & sæpe manet dictum superius. Vsq̃ue huc Rodriguez.

99 Nihil expressius inueniri potest ad nostrum assumptum; nec consentaneum laudatæ doctrinæ Reuerendissimi, & doctissimi Torrecilla, & aliorum grauissimorum, & doctissimorum AA. quibus nostrum assumptum manet probatum: ergo Emmanuel Rodriguez nostrum casum nullomodo, vt simoniacum reputat, sed contrarium ait clarè, & expressè: ergo falso, improbèque contrarium imputatum est ei in tam graui congregatione; hæc sufficiant, & inquiramus, si illa propositio quæ summisse dicta fuit, loquendo iuxta subiectam materiam, scilicet, *inter subditum, & Prælatum non datur simonia*, debeat amplecti, aut rejici inter Religiosos

100 Vt cum claritate in hac materia procedamus necesse est vt supponamus, Religiosos professos nullatenus habere dominium, & proprietatem alicuius rei, quia in capaces sunt, virtute voti solemnisi paupertatis.

tis. Diximus, debere necessario supponi, quia non debet probari cum expresse constet ex sequentibus iuribus.

101 Ex cap. nō dicatis 12. quæst. 1. de sumpto in regula di vi Augustini vbi sic ait : *Nullus fratrum aliquid esse propriū dicat, sed sint vobis omnia communia*, ex cap. cui portio 12. quæst. 1. de sumpto à Divo Ambrosio lib. de fuga sæculi vbi ita ait: *Cui portio Deus est, nihil debet curare, nisi Deum*, ex cap. Ioannes de regularibus, vbi sic ait. *Mādamus, ne liceat quem monachum peculiare quid piā habere*. Ex cap. monachi cum ad monasterium, vbi referuntur verba Lateranensis: *Prohibemus, ne quis monachorum proprium aliquo modo possideat*. Eodem titulo cap. Monachi, de statu Monachorum, & vt habetur 18. quæst. vnica, C. vnic. & Gloss. Ecclesiar. in Clementin. nolentes de hæreticis: *Quod Monachus acquirit Monasterio acquirit*. Ex relat. textibus constat paupertatem Religiosi debere esse talem, vt excludat omnem proprietatem.

102 A plius probatur ex

Tridentin. sess. 25. cap. 2. ibi: *Nemini igitur regularium, tam virorum, quam mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo, ab eis acquisita, tanquā propriè, aut etiam nomine conventus possidere, vel tenere; sed statim ea superiori tradantur, conventui que incorporentur, nec deinceps liceat superioribus bona stabilia alicui regulari concedere, etiam ad usufructum, vel usum, administrationem, aut commendam. administratio autem bonorum monasteriorum, seu conventuum ad suos officiales eorundem, ad nutum superiorum amobiles pertineat, mobilium vero usum, ita superiores permittant, vt eorum supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat, nihilque superflui in ea sit, nihil etiam, quod sit necessariū eis denegetur, quod si quis aliquid tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio activa, & passiva voce privatus sit, atque etiam, iuxta suæ regulæ, & ordinis constitutiones puniatur*. Hactenus Concilium Tridentinum.

103 Constitutiones dictæ religionis vbi evēnit noster casus

fus in lib. 1. cap. 3. de paupertate servanda, super textum regule, & sine proprio vivant in §. 1. sic aiunt: Cum huius nostræ congregationis fratres, non solum facultatibus, sed voluntatibus proprijs renuntiauerint, in ipsamet ordinis susceptione, & semper promissam obedientiam penitus prelatorum potestate, & imperijs in Christo, & pro Christo subdiderint, certum est nihil habere, possidere, vel accipere sine superioris licentia debere, ne oppositum facientes (uxori Loth similes, qua retrò aspiciens, in salis statuam conversa est) incidant in salvatoris sententiam dicentis: nemo mittens mauum suam ad aratrum, & retrò aspiciens, aptus est regno Dei.

104 In §. 2. vt sequitur a constitutione: Ideo, & vt Tridentini Concilij decreta de paupertatis voto custodiendo fidelius obseruentur, præcipitur, vt nullus ex fratribus, etiam si superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniã proventus, census, eleemosynas, siue ex concionibus, siue ex lectionibus, aut Missis tam in propria Ecclesia, quam ubicumque celebrandis, alia vè ipsorum labore iusto,

& causa, & quocumque nomine acquisita, etiam si subsidia sanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tãquam propria, aut etiam nomine conventus possidere possit; sed ea omnia statim superiori tradantur (in actis earundem constitutionũ, id est, intra viginti quatuor horarum spatium) & conventui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunijs, ac proventibus confundantur, quo communis inde victus, & vestitus omnibus suppeditari possit.

105 In §. 3. vt sequitur: Neque superioribus, quicumque illi sint villo pacto liceat, eisdem fratribus, aut eorum alicui, bona stabilia etiam ad vsufructum, vel vsu, administrationem, aut commendam, etiam depositi, aut custodia nomine concedere, eorum vero; quæ ad necessitatem concessa erũt, nullus quisquam possideat, vt proprium, nec vt proprio vtatur.

106 In §. 4. vt sequitur: Qui in præmissorum aliquo deliquerit, penas, ne dum à Concilio Tridentino præscriptas, sed alias quæque multò grauiores superiorũ arbitrio imponendas incurrat.

107 In §. 5. ut sequitur:
Nulla quorumcumque superiorum
dispensatio, nulla licentia quantū
ad bona mobilia, vel immobilia
fratres excusare possit quod minus
culpa, & poena, ab eiusdem Con-
cilij decretis imposita, & ipso facto
incurrenda obnoxij sint; etiam si
superiores asseverent, huiusmodi
dispensationes, aut licentias conce-
dere posse, quibus in ea re fidem ad-
hiberi minime volumus.

108 In §. 6. 7. 8. & 9. lo-
quitur de vestibis fratrum, &
cellarū suppellectilibus, & quod
omnia, quæ secundum pauper-
tatis statum per superiores per-
missa sunt, omnibus annis tercia
quinta in Coena Domini Præla-
tis exponant per inventaria in-
scriptis: & in §. 10. ait, ut sequi-
tur: Quotiescumque Minister cla-
vem à fratre petierit, ei tradatur.
Proprium autem iuxta sacros Ca-
nones appellamus quidquid præla-
to calatur, occultatur, vel contra
eius voluntatem tenetur, & dicitur
propriū, quasi à communitate, se-
paratum. Hucusque cōstitutio-
nes religionis, pro eo quod ad
nostrum casum pertinet.

109 Hic non omittamus

Leandrum à Sāctissimo Sacra-
mento in regulam prædictæ re-
ligionis tom. de irregularitate
post indicem fol. 3. cap. 1. super
illa verba textus, & sine proprio
viuant vbi ait, ut sequitur: Id est
absque vlla prorsus bonorum pro-
prietate; nam illa dictio, sine, de sua
natura est exclusiva omnium, ut
ex iure constat, & merito quidem,
quia prohibitum est regularibus pe-
culiare aliquid habere, docet Au-
gustinus in sua regula 1. 2. & 3.
(licet 1. tantum pro sua agnos-
catur) vbi sic ait: Nulli liceat in
societate nostra, habere aliquid pro-
prium; sed si forte aliquid habeat,
nulli licet, & qui habuerint, faciunt,
quod non licet. Et rursus: Qui ha-
bere voluerit proprium, & de pro-
prio vivere, & contra ista præcep-
ta facere, parum est, ut dicam, nō
mecum manebit; sed neque Cleri-
cus erit. Refertur in cap. nolo
12. quæst. 1. Sine proprio viuant,
id est, non habeant aliquid peculia-
re, vel quod idem est aliquid pro-
prium in particulari: nam habere,
& possidere bona propria in com-
muni, neque est contra votum pau-
pertatis, nec contra statum perfec-
tionis, ut ex iure constat. Quod
totum

totum dixit Divus Hieronimus in regula Monachorum cap. 2. his verbis: *Et si liceat habere aliquid temporale, nil sit vestrum, sed commune.* Eatenus Leander.

110 Hoc etiam constat ex eadem ratione intrinseca paupertatis solemnitis. Quia per votum abrogant religiosi omnem proprietatem, hoc est omne ius pecuniarum dominium, usufructus, usus, abrogant etiam omnem retentionem, omnem possessionem, acquisitionem, appropriationem, reservando sibi in futurum solummodo quod non possunt abrogare naturæ legibus, ut usus facti, sicut illo eget ad vivendum, ut pauper non ad usus superfluos. Sic docet praxis religiosorum cognitæ virtutis, & testificantur historiarum diversorum casuum, & revelationes factæ servis Dei, & sic æquiloquantur scriptum Sancti Patres super hoc puncto, & omnes conspirant in unum, conformiter conspirantes damnant in religiosis proprietatem, & dominium quamquam sit in levissimis materijs.

111 Ex his constat: esse

conventus unamquamque pecuniam, quam habebat religiosus professus, & in ea habet prælatus iurisdictionem administrandi illam; sed prætenfor, cui datum fuit officium, & qui dedit dictam quantitatem pecuniæ ad structuram sacelli, est religiosus professus prædictæ Religionis: ergo dicta pecunia quæ dedit, non erat sua; sed conventus; minor est certa. Et probatur consequentia, quia si dicta pecunia sua esset, & non conventus, dictus religiosus esset proprietarius, vulnerando antiquum ius, Tridentinum, & constitutiones, quas professus fuit, & etiam votum solemnne paupertatis, & esset incurfus in gravissimis pœnis; hoc non est dicendum: ergo dicta pecunia sua non erat, sed conventus: ergo si data fuit conventui, data fuit domino eius. Deinde P. Provincialis administrabat dictam pecuniam, & licet interveniret, ut daretur conventui, potuit hoc facere. Et in hoc non plus fecit, quam applicare conventui, qui erat verè dominus: ergo hic non fuit emptio, nec venditio, nec

potuit esse, & cōsequenter, nec inter prætenforem, & conventum, nec inter illum, & prælatum non esse simoniam: ergo verum est dicere iuxta subiectam materiam, *inter subditum, & prælatum non esse simoniã*, & hæc propositio compluries inter religiosos ex toto corde est, & debet esse amplectenda, & nullatenus reiicienda, nec vituperanda.

112 Sed dices: cum licentia tacita, aut expressa superiorum permittitur religiosos habere peculia; sed habere peculia, quamvis sit cum licentia, & illis uti, est habere proprietatē: ergo hæc in dictis peculijs non est negāda religiosi. Maior cōfessio, quia est opinio plurium Autorum, quos laudat Villalobos tom. 2. tract. 35. difficult. 10. nu. 1. & 2. & etiam quia Concilium Tridentinum non damnat peculia, & quia practicatur sic, & est consuetudo, religiosos habere peculia ad subventionem suarum necessitatum, quoniã monasteria non subveniunt illis necessarijs ad vitam humanam, & dixit Sanchez tom. 2. lib. 7. cap.

21. num. 11. quod sequitur: *Et id sit valde necessarium, quia monasteria non suppeditant necessaria religiosos, ut vitam mediocriter, & iuxta suum statum transigant.* Hucusque: Sanchez. Nūc probatur minor, quia peculium in particulari, aut peculium peculiare, idem est, ac peculium proprium, & ex iure constat, quod utitur indistinctē voce peculiari, seu proprio: *Ne liceat quē Monachum peculiare quidpiã habere*, vbi omnes DD. idem, ac proprium intelligunt: ergo peculium habere, idem est, ac habere proprium.

113 Et confirmatur cum Navarro comm. 2. de regularibus num. 9. & 14. Vbi nostrã opinionem amplectēdo ita ponit conclusionem: *Non est illicitum religioso habere aliquid proprij de licentia &c.* ita, ut idem intelligat per proprium, quam per habere peculium in particulari: ergo &c.

114 Respondetur ad argumentum, concedendo maiorem, & minorem negando. Ratio est, quia quamvis verum est, quod licentia superioris ad pecu-

culium tollit semper proprietatem contra iustitiam, quæ posset esse fruendo dicto peculio, quod est monasterij, non verò dicta licètia semper obstat proprietati, quæ intrinsecè opponitur paupertati, non tollitur licentia iniusta, hoc est, vsibus, qui intrinsecè opponuntur paupertati, & vt dixit P. Suarez: *Vti cum iniusta licentia, est quasi sine licentia vti.*

115 Si per aliquem superiorem v. g. Licuisset subdito, vt abuteretur peculio *ad libitum* iam in vsibus proprijs, & iam in alijs voluntarijs, talis licentia esset iniusta, & ad plus excusaret in subdito proprietatem oppositam iustitiæ; sed non excusaret proprietatè oppositam paupertati.

116 Notari debet: ius loqui circa votum paupertatis complectens quamdam rationem intrinsecam, quæ opponitur per te, & independentè à licentia aliquibus modis habèdi, fruendi, & vtendi peculio, in quibus est proprietas intrinseca, & illis violatur essètia voti, quod clarè videtur in voto

castitatis, quia frangere castitatem, quamvis sit ducendo uxorem, est intrinsecè contra votum, & essentiam religiosi, & neque à Pötifice potest fieri, relinquendo illum in statu religiosi: ergo eodem modo quoniã sint vsus proprietatis intrinsecè oppositi paupertati, nec Pontifex potest cōcedere licentiã ad tales vsus, & si eam concederet, per eam abolvebat à voto paupertatis, & ab statu religiosi: ergo licet licentiã superiorum habeant peculia, non ideo concedi debet proprietas in religiosis.

117 Paupertas, quam vouet religiosus, non solum consistit in abrogatione illorū, quæ prælatus noluerit ei per mittere, hoc est, non est dicere: ego voueo non habere, nisi illud quod prælatus permisserit, sed multò magis, & est, vt si diceret; ego abrogo omne quod sunt diuitiæ, & pauper solemnis efficiar: ergo nullo modo adhuc cum licentia superioris, potest aliquis religiosus vti peculio cum libertate.

118 Vt sit religiosus propriarius cum peculio de licètia

tia prælati, non est necessarium appropriare sibi peculium tali modo, quod illud faciat sibi proprium, iure, & in re, quia hoc nunquam potest evenire, & sic vitium proprietarij consistit in appropriatione peculij, ita, ut si esset proprium, seu si haberet ius aliquod pecuniarium, illo utendo ad suam voluntatem: ergo proprietas, aut paupertas religiosi non consistit in eo, quod habeat peculium, sed in usu, aut abusu dicti peculij.

119 Hæc doctrina traditur à P. Suarez tom. 3. de Religione lib. 8. cap. 15. num. 1. ubi ait ut sequitur: *In quo supponimus prohiberi usum proprietariorum, in quo etiam omnes DD. conveniunt; quia magis necessaria est paupertas, seu modus eius in ipso usu, quàm in dominio: parum enim refert, religiosum non habere rem propriam, quo ad dominium, si potest pro libito, & arbitrio si de communibus bonis disponere: immo in hoc repugnantia quædam involvitur; nam quod haberi possit votum non habendi usum proprietariorum, retento dominio, facile, & optime intelligitur; quia potest retineri facultas*

ligata, & impedita ad suum actum; potestque ille modus paupertatis esse interdum conveniens; at vero, è converso privari per votum dominio, & retinere liberum usum, repugnantia est, qualis esset, habere liberum, & expeditum, sine facultate prælati. Hucusque Suarez. Ex cuius doctrina intertur: ergo licet cum licentia habeant peculium, non sufficit hæc licentia ad usum peculij dicti, ad libitum suum, & consequenter quamvis habeant peculium cum licentia, nullo modo in dicto peculio est illis proprietas &c.

120 Ad probationem, quæ deducta fuit de significatione vocum, quæ videntur esse idem peculium in particulari, ac peculium peculiare, seu proprium, respondetur, quod in sensu, quo ius loquitur, idem est peculium in particulari, ac peculiare, cæterum non ita est in sensu nostræ solutionis, quia hoc est peculium in particulari cum iusta causa ad usum facti tantum in rebus necessarijs; usus qui debet esse omnibus communis aliquo medio, quod non est peculium proprium, sed commu-
ne

ne Conventus, & omnis communitatis.

121 Ad doctrinā Doctissimi Nauarri respondetur, quod si illud vocat proprium, est in se su latissimo, quia est peculium permixtum ad vsus huius religiosi in particulari, in quo sensu potest vocari proprium omnne id, cum quo communitas subuenit de communi aliquē religiosum, quoniam est res determinata à praelato ad talem religiosum in particulari. Ne amplius fatigemur in hac materia, quæ videri potest maiori extensione ad nostrum intentum in quodā assensu dato à Reuerendissimo P. M. Fr. Marcelino Fernádez de Quiros in Salmantina Vniuersitate Cathedratico, vbi de voto solemnī paupertatis egit diffusse magna eruditione, & illum laudat, & sequitur Reuerendissimus Torrecilla in 1. tom. suarum cōsultationum fol. 182. consult. 4. de peculio. Lumbier part. 2. fol. 460. de voto paupertatis. Diana, & alij plures, in quorum doctrinis reperietur, peculia religiosorum non esse propria, sed Conuentuum, & in

illis habere administrationem praelatos, & ita in nostro casu, nec fuit, nec potuit esse simonia & consequenter fuit aduersus modestiam religiosam in materia præsentis casus, colloquēdo in gravissimo congressu audaciter vituperare illam propositionem, *inter seditum, & praelatum non est simonia*. Præteror dedit pecuniam ad structuram sacelli maioris, hic fuit actus heroicus, honestus, & religiosus, non solum quia dedit communi, quod suum erat, sed etiam quoniam reddidit Deo, quod ab illo acceperat, sicut fecit, & dixit Salomon. 1. Paralip. cap. 29. *Tua sunt omnia, & quæ de manu tua accepimus, reddimus tibi: & hæc pro secundo articulo sufficiant.*

ARTICULUS TERTIUS.

1 **V**Ocales dictæ electionis in nostro casu nō commiserunt simoniam suffragando pro subiecto, qui donauerat quantitatem pecuniæ ad structurā sacelli maioris, & crucem ad sacrificiam,

& seruitium Communitatis dicti conventus, quod probatur doctrina Reverendissimi Lumbierij in 3. tom. super propositiones damnatas fol 1198. sub num. 1932. vbi ait: quod vt cognoscatur, si in similibus casibus sit simonia, debent circumstantiæ concurrentes considerari, videlicet, personæ, occasiones, tempus, & subiectum.

2 Qua propter in nostro casu, totum hoc animadverti debet, primū communitas dicti conventus, quæ est numerosa, & gravissima constans honorificentissimis subiectis, Ex-Provincialibus doctissimis, & expertis, Patribus Magistris in sacra Theologia, Examinatoribus Synodalibus, & Sanctæ Inquisitionis Qualificatoribus, Patribus Præsentatis, & Prædicatoribus generalibus, Lectoribus actualibus sacre Theologiæ, cōfessoribus, & prædicatoribus; omnes hi docti, & timentes Deū præditi virtute, & præsertim observatiâ religiosa, quam profecti fuerunt.

3 Omnes dicti Reuerendi PP. suffragati fuerunt in dicta

electione, & coram omnibus integre deposita fuit à prætenso- re dicta quantitas ad structurâ, & crucem ad sacristiam: ergo dicti PP. non commisserunt simoniam; antecedens est certū, & consequentia probatur; quia si illam commississent dicti PP. aut aliqui, animadversiffet eam; & in consciëntia aliquod scrupulum habuissent, quo nullo modo, nec vlllo respectu introisēt; sed nemo tale animadversit, nec scrupulū habuit in hac materia: ergo non adfuit simonia, nec est credibile nō animadversisse, & ignorauisse, & quod credibile est, illos cognouisse casū vacare à simonia, & ita non habuisse scrupulum, nec arrogari debet religiosos doctos, & virtuosos incurfuros fuisse clausis oculis simile absurdum, & crimen: ergo defacto cognoverūt non fuisse simoniam, & fuisse actum honestū, & religiosum, & vt tale celebraverunt.

4 Probatur hoc: quia si electores commississent simoniā, electio ex hoc capite esset irrita, & nulla, quod vsque nunc nullus dixit; sed sic est quod, dic-

dicta electio fuit valida , & firma: ergo illi non commiserunt simoniam, maior est certa , minor probatur, quia validam, firmamque declarauerunt eam electores per præsentem , & scrutatores in litteris scrutinijs quæ continent quod sequitur: *Cum ergo electio nostra , sit recte facta, & de persona idonea, & benemerita, tam moribus, & religione, quam prudentia, & doctrina prædita, rogamus Reuerendissimū admodum P. N. Provinciale, ut eam approbare, & electum omnino confirmare, & nobis concedere dignetur, cui nos, & conventum nostrum commendamus.* Hactenus litteræ scrutinijs: ergo dicta electio valida , & firma fuit; sed si electores comississent simoniā, aut si eam cognouissent, seu circa materiam scrupulum habuissent , non explanavissent eam validam, firmamque: ergo &c. Probatur vltima minor, quia id esset absurdo facto aliud maius adiungere; sed hoc non est credibile inter religiosos doctos, & timidos: ergo incredibile est religiosos in dicto casu simoniam commississe.

5 Sed dices: licet verū sit, non commississe electores simoniam, eam commissit P. Provincialis: ergo quamvis illi in hoc casu non fuerint simoniaci, fuit verò Provincialis. Antecedens probatur: Quia hanc electionē fecit P. Provincialis, & in ea influxit; ergo quamquam electores non fuerint simoniaci, fuit autem P. Provincialis.

6 Respondetur negando antecedens , & ad eius probationem negatur suppositum, in quo falsò supponitur P. Provinciale fecisse, nec potuisse facere hanc, nec alias electiones, quia , vt remanet suppositum ex constitutionibus dictæ religionis, PP. Provinciales, nec suffragantur, nec in dictis electionibus intromitti quærit. Qui eas faciunt, sunt (vt dictum fuit) religiosi vocales Cōuentuum, & in præsentī casu patet in litteris dicti scrutinijs , in decreto dictæ electionis à Præsidente facto nomine electorum, quod post alia ait: *Die vicesima octava mensis Aprilis anni Domini millesimi septingentesimi primi, ad consuetum tintinabuli sonum capituli ingressi*

si sumus: Cumque locus, & tempus, cunctis placuisset, protestatus sum, me nullum admittendum excludere velle, nec excludendum admittere, invocata ergo Spiritus Sancti gratia, qui attingit à fine, vsque ad finem fortiter, & disponit omnia sua viter, cuius nutu cuncta reguntur, & gubernantur, & accepto communi modo procedendi per schedulas, iuxta Sancti Concilij Tridentini sanctionē, & nostrarum seriem constitutionum, omnibus denique, & singulis præmissis, quæ in huiusmodi electionibus præmitti debent, & solent, ego cum duobus scrutatoribus, ad mensam coram omnibus positam accessimus, ibiq̃ vota omnium, & singulorū in schedulis accepimus; acceptis, numeratis, atque apertis, & demum lectis nominibus eligendorum in scripto traditis, atque ad numerum collatis, inventum est quod P. N. à maiori parte, ultra medietatem per prædictas schedulas in electione nominatus fuit; nam cum essemus quadraginta, & unum, habuit quadraginta vota, & P. A. unum; tunc ego cum prædictis scrutatoribus ad medium Capituli veniens, & librum nostrarum constitutionum tenens forma-

vi hoc modo decretum. Ego frater B. præfidentis huius Capituli eligo vice præsentium electorum Patrem N. in Prælatum huius conventus in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Ecce decretū prædictæ electionis: ergo dicta electio facta fuit nō à Patre Provinciali, sed à religiosis vocalibus; sed vocales non commiserunt simoniā: ergo nec P. Provincialis eam commisit; ad illud quod dicitur Patrem Provinciale influisse; Respondetur, dato, & non concessio; plus influisse vocales, à quibus facta fuit, & adhuc simoniam non commiserunt: ergo casu, quō influeret P. Provincialis, eam non contraxit, & potiori ratione incurfuri fuerant electores.

7 Sed instabis: licet verum sit Provinciales nō efficere electiones physice, eas moraliter faciunt, quia vocales per contemplationem, aut timorem faciūt, quod Provinciales volunt, & sepius violenter sollicitando suffragia, & exigendo, aut præcipiendo religiosis, vt pro quo P. Provincialis vult, suffragentur: ergo in hoc casu P. Provincialis

fe-

fecit electionē, quia vocales nō fecerunt, quod voluerunt, & consequēter quamvis vocales, quia fuerunt violenti, nō commiserunt simoniam, eam cōmisit P. Provincialis, quoniam operatus fuit ad suam voluntatem.

8 Respondetur 1. quamvis sit verum, quod non nunquam euenire potest Provinciales operatos fuisse tali imprudentia contra suas leges, & cōstitutiones, & etiā contra cōscientias afficiendo vocales violentia, & hos per contemplationem, aut formidinem fecisse in electionibus, quod Provinciales voluerint, quod monstruosum est, & improbum videtur; non autem est verosimile hoc facere, nec posse in conventibus, tam numerosis communitatibus, & tam grauibus subiectis, sicut hæc, in qua euēnit noster casus, quia hoc est deficere vrbānitati, & respectui debito talibus Patribus; & operari evidenter aduersum vrbānitatem, & cōscientiam, & cum essent religiosi tam graves, aut nō permitterent, aut reclamarent,

sed nec reclamarunt, nec conuāsi fuerunt, quoniam omnibus placuit: ergo. Hæc minor quo ad primam partem omnibus nota est; quo ad secundam verò probatur, quoniam manifestum est, quod in eadē occasione cum P. Provincialis consultaret Reverendissimum Patrem Ex-Provincialem, qui erat vocalis gravior, & primarius illius cōmunitatis, & dixisset hæc verba: *Videtur communitatem velle eligere N. Quid videtur vestræ Reverendissimæ Paternitati? Est quid congruum?* ad quod retulit dictus Reverendissimus Pater Ex-Provincialis benignissime, *mibi videtur optime, & esse congruum, & ego ingredior cum magno placito*: ergo P. Provincialis nec phyfice, nec moraliter fecit electionem; sed vocales illā fecerunt, & consequenter si vocales simoniam non commiserunt, nec P. Provincialis eam commisit.

9 Respondetur secundo esse omnino falsum Patrē Provincialem exigisse suffragia ad dictam electionem, neque rogavisse, nec alicui præcipisse, ut
pro

pro illa suffragaretur , nec hoc potest fieri , potius erant tales , & cum tā magna resolutione dictum subiectum versus , aut esse pro illo , vt ne alter eligeretur , quod esset difficilimum , quamvis sollicitaretur , suadere vocales ad aliud . Immo ex hoc capite esset nulla , & irrita electio ; sed sic est quod iidem electores eam declarauerunt validam , & firmam : ergo P. Provincialis eam nō fecit , nec petiuit , nec rogauit , neque vocales sollicitauit .

IO Et etiam , quod vocales non operaretur cum formidine constat , quia hæc non poterat esse talis in religiosis tantæ gravitatis , vt eis auferret libertatem ad suffragandum : ergo si vocales pro illo suffragati fuerunt , fuit liberè , & absque violentia P. Provincialis ; immo si fecissent formidine , licet hæc esset reverentialis , electio fuisset nulla , & nullius valoris ; sed electio fuit valida , firmaque , vt eam vocales declaravere : ergo operati fuerunt in illa cum plena libertate . Maior probatur cū doctrina Emmanuelis Rodri-

guez in quæstionib. regular. tomo 2. q. 51. art. 10. vbi interrogat , vtrum electio debeat esse libera ? Et vt sequitur respondit : *Respondeo dicendo , quod electio facta metu , est ipso iure nulla , per textum ab aliquibus singularem reputatum , adeo , quod omnis metus etiā reuerentialis in foro cōficientiæ facit electionem nullam . iuxta tradita à Doctissimo Nauarro .* Hactenus Rodriguez : ergo dicta electio fuit libera , & P. Provincialis nullam violentiam fecit , & consequenter si electores simoniam nō commiserūt , vt ex dictis patet , potiori ratione eam non commisit P. Provincialis .

II Sed iterum dices cum M. Hozes apud Torrecillam in suis cōsult. tom. 3. in Apologet. responsione fol. 466. num. 33. ex cap. tua nos de simonia , vbi loquens Pontifex de quodam Clerico , qui donabat bona sua cuidam Ecclesiæ Cathedrali , vt eum admitterent Canonicum , ait : esse simoniacos tā præteritorè , quā cæteros Canonicos , qui illū admitterēt : ergo in nostro casu cū vocales admisisset , & ele-

gissent prætenforem, quoniam donauerat dictam quantitatem Ecclesiæ, sequitur hos vocales fuisse simoniacos.

12 Respondetur ex dictis, & etiam ex M. Hozes, & Torrecilla, quod in dicto casu, Pontifex damnauit, vt simoniacos dictos Canonicos, quia dicta bona accipiebant, vt pretium dignitatis Canonice, quod est simonia; cæterum in nostro casu, non accepta fuit dicta pecunia, vt pretium, nec vt motivum intrinsecum, vt dictum remanet; sed vt eleemosyna ad dictam structuram, quod est finis honestus, & decens, & sine vitio simonia: ergo licet electores in nostro casu eligerent in prælatum prætenforem, qui dederat pecuniam, non ideo dicti electores fuerunt simoniaci.

13 Secundò circa electores nostri casus debent considerari occasio, & tempus, de quo in necessitate ait cardinalis Toletus in indice summæ lit. N. cõsiderandum est, necessarium tam pro præfenti, quam pro futuro tempore. Sic Toletus. Et in nostro casu dicere possumus,

quod debetur considerari non tantum tempus præfens, & futurum, sed etiam præteritum, qua propter diximus, structuram sacelli maioris à tempore viginti annorũ, & ultra inceptam fuisse, nec spẽ esse, vt continueretur, nec cõsummaretur propter indigentiam Conuentus: ergo intuitu huius necessitatis urgentis, & gravis, valuerunt electores sine macula simoniae Prælatum facere prætenforem, qui remedium dedit dictæ necessitati.

14 Probatur: quia, vt diximus supra cum Doctissimo Diana, & alijs, in casu gravis necessitatis potest, & debet dari pecunia Sacerdoti, vt administret Sacramenta; sed sic est quod aliàs hoc esset vitiosum, & simoniacum: ergo in nostro casu, quãquam aliàs esset simoniacum eligere prætenforem, qui donauerat dictam quantitatem, consideratis occasione, & gravi necessitate, hæc sola, seclusis alijs rationibus, sufficiens videbatur ad releuandos dictos electores à macula simoniae.

15 Probatur etiam cum
I Doc-

Doctissimo Emmanuel. Rodriguez in eius quaestionibus regular. tom. 2. fol. 538. (in indice cum errore 338.) quaest. 109. art. 1. num. 2. vbi sic ait: quod Episcopus tempore interdicti propter aliquam gravem necessitatem potest ordines celebrare, cum necessitas careat lege: ergo gravis necessitas iustificat quod aliam vitiosum foret.

16 Probatur etiam cum Illustrissimo Espejo Episcopo Malacitano in suo tom. vsurae personalis fol. 428. cap. 853. nu. 6. vbi ait, vt sequitur: ducor secundum ex communi regula cap. quod non est, de reg. iur. vbi dicitur: necessitatem licitum facere, quod absque illa licitum non erat, & quia casus necessitatis in qualibet prohibitione, seu dispositione semper censetur exceptus, eatenus Illustrissimus Espejo: ergo noster casus licet aliam esset vitiosus, attenda gravi necessitate, fuit licitus, & ea met necessitate ab omni malitia simoniaca exceptus: ergo electores immunes a tali crimine, quamvis suffragati fuissent pro praetensore, qui donaverat

pecuniam ad dictum effectum structurae, attentis necessitate, tempore, & occasione, manet.

17 Tercio considerari debet praetensor, qui erat filius professionis illius domus, & Conventus, & ille suo bono animo, & religiosa applicatione fecit alia plura opera, non tantum in dicto Conventu, sed in alijs Provinciae in adiutorium aliquorum operum considerabilium contulit aliquas quantitates pro eleemosyna; quia religiosus est locuples valde habens maximum peculium, & redditus excretos, quos ei Religio permisit, quoniam semper illos bene erogatos vidit; hoc omnibus constat taliter, quod tantummodo his rationibus vnus quisque subiectum cognoscet.

18 Nunc ergo, cum hoc ita sit; electores simoniam non contraxerunt sumendo dictam quantitatem ad structuram, cum esset pecunia subiecti, & probatur: quia subiectum debebat dare dictam quantitatem pecuniae, & quia erat filius illius Conventus, & quia pecunia non erat sua, sed Conventus, & propter

urgentem necessitatem, ad cuius remedium non erat aliud medium, & etiam quia dictum peculium erat, & est maius omnibus pecunijs omnium religiosorum simul, & quia dicta pecunia non egebat ad degendam vitam: ergo in tali casu aspiciendo præcisè subiectum debebat dare pecuniam, & religiosi vocales absque vitio simoniæ potuere eam sumere.

19. Probatur etiam precepto communi subveniendi necessitati, quod in hoc casu subiectum plus obligabat, quam in alijs, vt ex dictis constat: ergo sine aliquo vitio valuerunt sumere dictam quantitatem. Probatur antecedens ex Cardinali Toletio in summ. fol. 873. num. 3. vbi ait: *Propter bonum commune tenetur quis proprium negligere.* Ergo si dicta structura, vt patet ad bonum comune illius Conventus pertinebat, dictam pecuniam debebat dare, & eamet ratione electores valuerunt sumere eam sine simonia.

20. Item probatur ex Diuo Hieronimo; & habetur in

decret. distinct. 42. cap. 1. *Aliena, inquit, aperere convincitur, qui ultra sibi necessaria, retineri, probatur.* Etiam ex Diuo Ambrosio & habetur distinct. 47. Canone sicut quod; *plus quam sufficit, inquit, ad sumptus, violenter obtentum est, non minus est criminis habenti tollere, quam cum possis, & abundans sis, indigentibus denegare, & inferius: Esurientium est panis, quem tu detines, nudorum est indumentum, quod tu recludis: miserorum redemptio est pecunia, quam in terra defodis: tot ergo scias, te invadere bona, quot possis prestare, quod velis.* Sic Ambrosius, etiã ex D. Augustino super psalmum 147. *superflua (inquit) diuiti, necessariae sunt pauperi, aliena rapit, qui ista detinet, sic Augustinus.* Etiam ex Diuo Basilio, qui ait: *Quod dives ille damnatus est, quia nesciebat se ex precepto teneri, superflua distribuere in pauperes.* ita Basilius. Etiam ex Diuo Chrysostomo homil. 34. ad populum Antiochenum, vbi ait: *Divites habentes superflua esse acconomicos in Dei familia, & ex precepto teneri distribuere ea in pauperes.* Sic Chrysostomus. Nunc ergo: ex

tot Sanctorum Patrum testimonij constat, quod cum religiosus iste esset diues, & tot bonis, & pecunijs superabundans, & cum Conuentus sit inops, & vrgens necessitas structuræ omnino absque spe remedij ex alia parte: dictus religiosus debebat dare dictam pecuniam, & religiosi vocales absque aliquo vitio valuerunt accipere, & consequenter sine simonia potuerunt fumere. Et hæc pro tertio Articulo sufficiant.

ARTICULUS QUARTUS.

Quartus, & vltimus Articulus est circa prætenforé, qui dictam quantitatem donavit, & quamvis in 3. Articulo loquendo de electoribus aliquid diximus, hic breuiter, sub altera formalitate iterum de hoc agemus. Prætenfor, qui dictam quantitatem donauit ad structuram, & crucem ad sacrificiam nullum contraxit vitium, nec fuit simoniacus. Probatum cum Doctissimo Lumbierio to. 3. pp. damnat. fol. 1190. sub

num. 1923. vbi, vt sequitur ait: tertio, quia Divus Thom. citatus à Guimeno 2.2. quæst. 100. articul. 3. ad 2. hæc dixit: *Illi, qui dant eleemosynas pauperibus, vt orationum ab ipsis suffragia impetrent, non eo tenore dant, quasi intendentes orationes emere; sed per gratuitam beneficentiam pauperum animos prouocant, ad hoc, quod pro eis gratis, & ex charitate orent.* Hucusque Divus Thomas, ex cuius doctrina prosequitur, & ita infert idem Lumbier.

2 Ergo idem videtur posse dici de eo, qui procurat aliquibus donationibus mouere animum daturi spirituale, vt illud det, non pro talibus donationibus; sed vt excitatus ab illis, donet illud motivo honesto, pro quo valet licite illud dare, & ex omni hoc ratio à priori potest esse, quia cum simonia consistat in emptione, & venditione, & in quocumque alio contractu non gratuito necessario, vt alter præbeat mihi rem, pro qua ego do ei pretium, vel quasi pretium illius; atqui, qui excitatus à mododicto præstat beneficium, non illud præstat, pro eo quod ego.

go præbeā ei; sed quia excitatus ab illo, quod ego do ei, facit pro motivo honesto, proque potest, & debet facere: ergo ibi videtur non posse esse simoniam. Hactenus Lumbier. & benè ad nostrum propositum.

3 Nunc ergo: si noster prætenfor dedit quantitatem ad structuram: ergo illam non dedit, eo animo, ut emeret officiū, id circo: quare dicendum est, voluit cum ea emere, & quod voluerunt ei venundare? Quod ad summum potest dici, & intelligi, voluisse cum eleemosyna, & bono opere cōplacere; sed hoc, ut ex doctrina tradita constat, est finis honestus, decens, & religiosus sine labe simoniæ: ergo prætenfor dando quantitatem, quam dedit ad structuram, non fuit simoniacus.

4 Non semper obsequia, adhuc cum nō sint ad pia opera, & ad servitium Dei, & eius Ecclesiæ, ut istud fuit in nostro casu, sunt pretium, nec moti-
vum intrinsecum ad dandum spirituale, de quo agit extensè P. Thom. Sanchez tom. 1. Cōfilior. lib. 2. dub. 28. loquens de

obsequijs, quæ faciunt familiares, qui seruiunt Dominis Episcopis, & in num. 7. ait ut sequitur: licet valde scrupulosum sit, & suspicionem simoniæ non careat, si quis seruiat Episcopo gratis, eo quod sperat ab eo beneficiū, at si non speret, ut merces servitij, sed gratis, & ex benevolentia, & gratitudine, licet principaliter speret beneficium, non est simonia. Hocque Sanchez; nunc ad nostrum casum, certum est nostrū prætenforem sperare officium, quando ad structuram dictam quantitatem dedit, id circo nunc, casu, quo istud obsequium esset ad gratificandum, si simul fuit ad structuram Ecclesiæ: ergo nō fuit ad emendum officium, quamquam speraret illud, sed ad summum præstitit obsequiū Deo, Conventui, suæ Ecclesiæ ad complacendum; sed sic est, quod iuxta tradita non declaratur simonia: ergo noster prætenfor dictam quantitatem ad structuram præbendo, eam non cōtraxit.

5 Probatur etiam ex doctrina silvestri verbo simonia nu.

8. vbi ait: tertia regula est, quod ad evitandam simoniam coram Deo, & in conscientia sufficit quod quis non intendat pro spiritualibus, vel eis annexis aliquid recipere quasi pretium. Hactenus Silvester; nunc ergo: noster prætenfor dixit ante donationem, in eius actu, & post eam se donare dictam quantitatem ad structuram sacelli maioris, & compluribus hæc expressit intentionem, & voluntatem: ergo eius animus non erat illam dare, vt pretium officij, quod sperabat, neque aliter debet interpretari, nec intelligi circa intentionem, seu voluntatem clarè expressam; sed donare cum hac formalitate, non inducit simoniam: ergo dando dictam quantitatem prætenfor eam non contraxit.

6 Demùm: Doctissimus Machado tom. 1. lib. 3. part. 3. docum. 4. num. 2. citando Sotum, Victoriam, Suarez lib. 4. de Religione cap. 44. Filucio Valencia idem sentit, & dictus Machado docum. 1. num. 3. ait: necessarium est aliquod pretium temporale intervenire, quoniã

aliter, nec erit emptio, nec venditio, nec propriè simonia, hucusque Machado citando ibi iurat: ergo in nostro casu prætenfor dedit quantitatem ad structuram: ergo illam non dedit vt pretium spiritualis; dein de eam non dedit, vt motivum intrinsecum, neque, vt finis principalis: ergo eam non dedit in forma, qua ad contrahendam simoniam valeret, & deberet dari: ergo de primo ad vltimum donatio dictæ quantitatis fuit actus honestus, religiosus, & Deo gratus, & non est iustura eam maculare impositionibus ægris colorando verbis fucatis, & dolosis opus factum alio fine; sed vociferando clamat veritas, & sinceritas, quibus facta, & accepta fuit donatio, *Lapides clamant de Pariete* illam vacuisse à crimine simoniæ, quia animus prætenforis primarius, & intrinsecus fuit donationem facere in tuitu cultus Dei, & necessitatis Ecclesiæ, & sic immunis est à la-be simoniæ.

7 Hic Articulus concluditur afferendo optimam legum interpretem esse consuetudinem.

maximè quando eam observât viri timorati, & docti, & sic cōsuetudo plurium Prælatorum actualium est donare canonica-tus familiaribus propter obsequia, & plures famuli docti serviunt hac spe, licet vt dictum manet, neutri animo accipiendi, nec dandi, nec serviendi vt pretium, neque vt motivum intrinsecum. Et idem accidit in religionibus, vbi est cōmunissimum præbere officia eodem modo sine iabe simoniæ; propter quod non debemus damnare quos invenimus immunes à culpa, quia vt ait Reuerēdisi. F. Ludovicus à Conceptione tom. 1. in tract. de obligatione denūtiandi in 2. illat. nu. 32. *Adquid ergo scrupulis pungeri sunt, quos ne dum ratio, ne dum doctorum maior auctoritas; sed etiam vsus ipse consuetudo que fidelium timoratorum à simoniæ labe excusat.* Hucusque Reverendissimus à Cōceptione.

8 Audiamus Illustrissimū Caramuelem in Theologia Morali lib. 2. nu. m. 864. cuius verba refert Lumbier tom. 3. fol. 1191 num. 1925. & sic fatur, *Si scrip-*

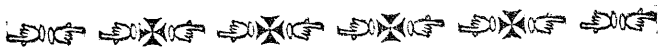
tor scrupulosus sit, nulla erit circūstantia ab hoc contagio libera, si autem audentior ipsius simoniæ, conceptus erit idea Platonica vt dicitur, quæ non reperitur in rebus. Hucusque Caramuel, & in spiciens torvis oculis factum propositū miserè labitur in errore primo notato à Caramuele, si obcæcatus asserere ausus fuerit non vacare à simonia. Et circa hoc nō procedamus, nec amplius dicamus.

9 Sed iustum est ad mone-re, quod nunquam esse potest tutissimum iaculari propositio-nes ad aurā, licet plus dissimulentur quando noxiæ sunt, & non parum periculosæ, & præfertim publicè in congressibus gravibus, quia hoc non potest bene videri, nec consonare, siquidem est deficere graviter in charitate, & non minus in iustitia, quia nullus erit vir prudens, nec scriptor bona intentione præditus, qui vim faciat ad condemnandum quod potest salvari. Sic docet Reuerēdisimus P. Torrecilla in suis cōsultationibus tom. 3. fol. 476. num. 120. & nō omittamus quædam verba

ba D. August. Epist. 15. quæ tradit Amadæus Guimenius in præfatione dedicatoria ad Lectorẽ respondendo Anonimum contra opiniones RR. PP. Iesuitarũ, quæ sunt vt sequitur: *Reprehendi non meruit quod recte defendi potest; & Superius, si ea me reprehendis, quæ reprehendenda non sunt, te lædis magis, quam me, quod absit à moribus, vt hoc facias voluntate lædendi, culpans in me dente maledico, quod mente veridica esse scis non culpandum.* Huc vsq̃ Amadæus Guimenius vbi supra ex d.ivo August. Et tandem hoc opus terminatur pro nunc

latens, vsque dum occasio adfit, qua omnibus detegi debeat; interimque doctioribus tantum abditè videndum, & mittendum, vt supra ipsum suam adaperiant mentem, cuius laboris motivum ex eius cõtentu aliud non fuisse intelligitur, nisi propugnare veritatem aduersus simulatam voluntatem; nec fuit animus evidẽtiam quærere casui, sed demonstrare esse probabilem, subiiciendo quid quid dictum est Doctorum correctioni, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ declarationi.

FINIS.

EPISTOLA IDIOMATE HISPANO SCRIPTA, CVM IUDICIO SERMONE latino subscripto circa casum propositum, & eius datam resolutionem, à Reuerendissimo, atque eruditissimo Patre Magistro Fratris Didaco Fernandez, Sacri Ordinis Beatissimi, Seraphicique Patris Francisci Regularis observantia, in suo Religiosissimo Conventu Biacensi dignissimo, atque semper laudando Sacræ Theologiæ emerito Lectore; cuius ingenij acumen, differendi elegantia, docendique facilitas, ingenti plausu, licet nunquam satis laudabili, omnibus nota est, & typis, & tonforibus aperta.

R. P. M.

COn el cuidado, y diligencia, que la materia pide he visto el papel; y aseguro ingenuamente à V. Rma. que las doctrinas

nas abundantemente convencen ; y las respuestas satisfacen. La resolución se deduce elegantísimamente de los fundamentos alegados , y la tengo por muy cierta , y segura ; y con la presunta licencia, y venia de V. Rma. puse esta corta insinuación de lo que me ocurre à favor de la verdad de dicha resolución; no porque adelante en algo los fundamentos alegados de V. Rma. mas para mayor extensión, y confirmación de la verdad. Si à V. Rma. place, que me ocupe en otra cosa , tengo la voluntad obediente , y prompta à los mandatos de V. Rma. siempre pidiendo à Dios N. Señor la perfecta salud de V. Rma. q̄ me lo guarde muchos años. Baeza, y Junio 19. de 1705.

B. L. M. de V. Rma.

Su mas rendido, y aficionado servidor.

Fr. Diego Fernandez.

TOtam adducti casus resolutionem haud inconsideratè legi, & perlegi; ingenuèque fateor, esse valdè conformem communi Doctorum, & Magistrorum doctrinæ, auctorisque pererudictè, ac doctè, tum ex certis, tum ex probabilibus, satis probabiliter convincere , prærelatam electionem simoniacâ nullatenùs fore. De hac labe quæstio est, (de alijs sordibus, quibus electus maculari potuit, non est sermo, & merito, quia ad interna cordis spectant, quorum solus Deus scrutator est:) igitur: de labe simoniæ loquens, docet Author , in prærelata electione nullam simoniam fuisse. Huic conclusioni subscribo, & assentio libentè, tum ob rationes , & auctoritates ab Authore adductas tam probando, quàm obiectionibus respondendo; tum etiâ ob rationè apponendâ, capta prius humiliter venia à tãto Magistro. Pro cuius cap-

tu notari oportet, quod multiplex est Prælati localis munus. Primum animas subditorum respicit, & est spiritualis boni, & profectus animarum sibi commendatarum satagere: Secundum munus ad corporalem vitam ordinatur, & est curam sollicitam gerere pro fratribus subditis alendis, induendis, pro illisque in necessarijs ad hanc vitam degendam subveniando. Tertium munus ad domum habitationis ordinatur, & est diligens attentio, ac applicatio vèl ad reparanda imminencia, vèl collapsa instauranda, vel necessaria, & vtilia de nouo erigenda: cumque Ecclesia sit principalior coenobi; pars, vbi Deo V.M. cultus debitus exhibetur, diuinæque laudes persolvuntur; hinc est, quod munus est Prælati localis curam gerere, & quæstus facere pro necessaria, & vtili instauracione, aut erectione Ecclesiæ, vel partis illius. Insuper notari oportet, quod religiosus, cui ex superiorû licetia licet pecuniæ vsus, si Prælatatus instituat, potest prædicta munera ad implere media ea pecunia sui vsus, quam proprio labore acquisiuit, vèl à parentibus, siuè consanguineis, aut amicis, benefactoribus vè accepit. His præiactis.

Sic resolutionem probo: solummodò quando aliquid temporale datur pro spirituali vt pretium, vèl vt motivum intrinsecum, aut vt gratuita cõpensatio adest verè simoniæ labes, (*sic communiter DD.*) quocumq; enim alio titulo detur, & accipiat immunitas ab huiusmodi labe reperitur; sed in prædicta pecuniæ traditione non apparet ratio pretij, nec motivi intrinseci, nec gratuitæ compensationis, sed ratio medij ad munus prælaturæ adimplendum: ergo in prædicta pecuniæ traditione non fuit simoniæ labes. Maior innegabilis est, quia si datur, & accipitur temporale pro spirituali vt pretium, velut motivum intrinsecum, aut gratuita compensatio, simonia à nemine negari valet; si verò alio titulo datur, & accipitur, constat ex Authorum placitis, quod non est labes simoniæ. Siquidem aliqui Authores dare, & accipere defendunt absque simoniæ labe, si tali titulo detur; alij stant pro alio titulo, ita

ita vt pro quolibet titulo alio à pretio, motivo intrinseco, & gratuita compensatione, stant Authores aliqui excusantes à simonia. Minor, in qua potest esse difficultas, probatur sic: illa pecuniæ traditio fuit per se, & directè ad erectionem Capellæ maioris, vt ex facto liquet, sed in pecuniæ traditione, quæ per se, & directè ordinatur ad tale opus non apparet ratio pretij, nec motivi intrinseci, nec gratuita compensationis pro re spirituali, sed ratio mediij ad munus prælaturæ adimplendum: Ergo &c. Minor quò ad secundam partem liquet, nam erectio cappellæ maioris ad munus Prælati pertinet, vt dictum manet, nullusque negauit: pecunia autem tradita in ordine ad talem erectionem ex natura talis ordinationis explicat, & importat rationem mediij ad erectionem, vt ex se patet: ergo pecunia sic tradita, & ordinata dicit rationem mediij ad munus prælaturæ adimplendum. Minor quò ad primam partem ostenditur sic: pecunia induens rationem pretij, motivi intrinseci, aut gratuita compensationis pro re spirituali per se, & directè respicit, ac ordinatur ad rem spiritualem; sed pecunia tradita, & ordinata ad erectionem Capellæ maioris, (etiam sub conditione eligendi tradentem in prælatum) non dicit per se, & directè ordinem ad rem spiritualem, solùm enim eam indirectè respicit, vt ex se claret: ergo pecunia in casu apposito, sic tradita, & ordinata non dicit rationem pretij, nec motivi intrinseci, nec gratuita compensationis pro re spirituali. Vnde apparet, quòd finis, & motivum intrinsecum traditionis pecuniæ fuit erectio Capellæ; Prælatio autem solùm vt conditio se habet. In electoribus apparet etiam, ex relatis ab Authore, quòd finis, & motivum intrinsecum electionis fuit dignitas, ac idoneitas electi; traditio vero pecuniæ tantummodò conditio, & motivum extrinsecum excitans. Nunc sic:

Si in prædicta pecuniæ traditione sic ordinata explicatur solùm ex vi talis ordinationis ratio mediij ad munus illud inadæquatum Prælati ad implendum: ergo nulla fuit simoniæ labe. Consequen-

quentia tenet ; quia exhibere media ad munus praelaturæ adimplendum nequit esse simoniacum; imo cenferi debet meritorium. Præterea, quis, inquam, afferuit, quod regularis, aliàs dignus, & idoneus ad praelationem quò ad munus spirituale, si offerat, & tradat media ad munus praelati temporale adimplendum, sub conditione, si eligatur, simoniã incurrat? Aut quæ lex prohibet, quod offerantur, & dentur media ad munus temporale praelati implendum, sub conditione quò offerens, & dans eligatur, si aliàs dignus, & benemeritus existat? Nulla re vera assignari potest: quam obrem dicendum iudico, quod iste offerens, & tradens media ad munus temporale Praelati implendum, si aliàs dignus reputatur, & idoneus ad munus spirituale, non debet esse, nec haberi propter talem oblationem, & traditionem peioris conditionis erga electionem, quam non offerens, nec tradens: imo melioris conditionis, siquidem in re animum ostendit suum ministerium implendi; item, præ alio, cæteris paribus, eligendus est, quia communitati profectior.

Roboratur amplius: si regularis aptus, ac idoneus ad præfecturam, in Conventu congrua sustentatione carente offerat, & tradat media pro religiosi alendis, & induendis, si ipsum in praelatū elegant, & defacto in eo fiat electio, inquiri: aut electio esset simoniacæ, aut non? Primùm nequit dici, quia apud omnes est certum, quòd in collatione spiritualis potest dari, & recipi temporale pro sustentatione, & circa illud temporale pactum inire: ergo licet in illa electione subiecti apti, & idonei dari, & recipi temporale pro sustentatione, & pactum de illo temporali inire. Imò semper in electionibus reperitur pactum in initum saltem virtuale de alendis, & induendis subditis: ergo licitum est expressè pactum inire pro esu, & indumento subditorum. Insuper, nequit talis electio nota simoniæ inuri, quia in illa traditione mediorum pro congrua fratruū sustentatione nullatenus est emptio, aut veditio, sed solummodo est anticipata provisio ad muneris impletionē, quæ licita est: ergo
illa.

illa electio simoniaca non esset. Tunc sic: ergo electio, de qua in præsentia, simoniaca non fuit. Patet cõseq. quia sicut est munus Prælati fratres alere, & induere, etiam est munus Prælati collapsa domus, aut Ecclesiæ instaurare, & alia, quæ necessaria iudicentur erigere: ergo si licet absque simoniæ labe tradere pecunias ad alendos, & induendos fratres, quia illæ pecuniæ non sunt pretium prælaturæ, sed illius muneris adimpletio, etiam licet pecunias tradere ad erectionem necessarij operis, quia non traduntur vt pretium Prælatiæ, sed ad munus Prælati implendum.

Urgetur ratio: licet absque simoniæ labe pactum inire cum subiecto eligendo, aliàs apto, & idoneo ad prælationem, quod exactè impleturus est suum munus tam quò ad spiritualia, quàm quò ad temporalia, & quod de pecunia sui vsus subveniat temporalibus necessitatibus, quia iuxta doctrinam traditam à Bonacina ex Doctorum placito, licet absque simoniæ labe cum subiecto, cui beneficium conferendum est, pactum inire de munere annexo beneficio adimplendo: ergo licet absq. simoniæ labe tradere, & accipere pecunias promunere prælatiæ annexo adimplendo. Cõseq. si adetur, quia in hac materia, quod licet absque simoniæ labe pacisci, licet absque simoniæ labe in re poni.

Omnia dicta deducuntur ex doctrina, quam tradit Bonacina, tract. de simonia, nullo Authore contradicente; igitur hic Doctor defendit, & docet, quòd ad conferendum officium Ecclesiasticum, licet absque simoniæ labe pactum inire de traditione, & receptione illius, ad quod ex officio tenetur, sive obligatur ille, cui confert officium; sed Prælati quilibet regularis ex officio tenetur, & obligatur ad subveniendum necessitatibus tum fratrum, tum cœnobij, quò ad materiale, tum Ecclesiæ cœnobij: ergo licet absque simoniæ labe cum eligendo pactum inire de traditione, & receptione pecuniæ ad ea, quæ ex officio tenetur, & obligatur.

Denique: omittere non valeo quoddam documētum valdè prudens, rationale, ac pium, quod ex Bonacina tradit meus Doctissimus

mus Bartholomæus Mastrius in suo cursu Theologico morali, disput. 14. quæst. 3. articul. 2. audiatur: ad cognoscendum in foro interno, an res temporalis tradita sit pro re spirituali per modum pretij, iudicium ferendum est ex assertione delinquentis, ipsius enim testimonio standum est, quia culpa simoniæ magna ex parte pendet ab intentione operantis, *cap. Tua nos de simonia*. Loquendo autem de foro externo (notentur sequentia) seu quo ad alios, qui de actione alterius iudicium ferre debent, ait: inspiciendum esse, an adsit aliquis titulus probabilis tradendi rem temporalem, qui simoniacam labem non contineat, & eius suspicionem purgare possit; ut est titulus sustentationis debitæ operario, aut titulus redimendæ vexationis, aut laboris, aut liberalitatis, & similes; & si aliquis ex huiusmodi titulis intercedat, tunc præsumendum est pecuniam, vel rem aliam pretio æstimabilem non dari tanquam pretium rei spiritualis. Ratio est: quia quilibet ius habet ad bonam famam, & opinionem, cum in illius possessione existat: ergo nisi oppositum constet, vel ex sufficientibus cõiecturis colligatur, præsumendum est innocens, & immunis à delicto. Hæc meus Mastrius ex Bonacina.

Vbi animadvertant oppugnâtes, si modo dicto debent se habere illi, qui iudicium ferre debent, sive illi, qui ad iudicium ferendum tenentur: quid illi, qui nō debent? Si in prædicto casu tot adsunt tituli probabiles, qui simoniacam labem non continent, & eius suspicionem purgare possunt: qua ergo conscientia prædicta electio à labe simoniæ non purgatur, sed labe simoniæ infecta asferitur? Hæc sufficient, & ab alijs pro nunc supersedeo, ne molestè immorer. Verum ni fallor, quamvis resolutio satis abundè firmata teneat, fundamentum hoc hæud debilitèr suadet. Vnde iterum assero, quod resolutioni Authoris subscribo, & firmiter assentio; subiectus tamen omnino correctioni, & declarationi Sacrosanctæ Matris Ecclesiæ. Et salvo semper meliori, &c. In hoc Cõventu S. P. N. Francisci Biacensi, die 19. Iunii anni 1705.

Frater Didacus Fernandez.

EPIS-

*EPISTOLA IDIOMATE HISPANO SCRIPTA CVM IVDICIO SER-
mone latino subscripto à Reverendissimo, & doctissimo, semperque,
& nunquam satis laudando, celeberrimo que Magistro Fratri Marti-
no à Torrecilla omnium scientiarum acutissimo professore, experien-
tia teste, Ecclesia fructuosissimo scriptore, cuius ingenij acumen in om-
nibus apprimè elucet, in quibus tanti viri maturitas, & prudètia ma-
ximè vigent, ab omnibus communi consensu in suis operibus receptis-
simo, atque huius sæculi sydereo fulgore micanti, in suo religiosissimo,
& observantissimo Matritensi Conventu Divi Antonij Ordinis Sacri
Beatissimi, Seraphicique Patris Francisci RR. PP. Capuccinorum Sa-
cræ Theologiæ dignissimo Lectore, ac Generalis Inquisitionis Quali-
ficatore, Castellæ Provintia Ex-Provinciali, atque Ex-Difinitore ge-
nerali totius sui sacri Observantissimi Ordinis.*

R. P. M.

Muy señor mio, he visto su eruditissima resolución, que es-
ta efficacissimamente defendida: Vã mi sentir al pie de
dicha resolución, y no me dilato mas, porque no ando
bueno, y porque basta, y sobra lo que V. Rma. alega en su defen-
sa; quedo empero muy à los ordenes de V. Rma. para quanto me
quisiere mandar; cuya vida guarde nuestro Señor muchos años
como deseó. Madrid, y Agosto 20. de 1705.

R. P. M. y muy señor mio.

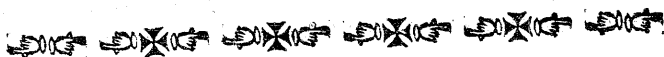
B. L. de V. Rma. su menor Cap. y mas Af. fervidor.

Fr. Martin de Torrecilla.

Visa dicta consultatione, & attentè considerata resolutione
ad eam, sentio, & probabiliter dico (licèt breviter ob tẽ-
poris angustiam, & infirmam valetudinem) electionem
præ.

præfatam fuisse validam, & immunes à labe simoniæ, non solum præfatam Provinciam, sed & electores, & ipsummet electum, qui obtulit præfatam quantitatem ad perficiendum præfatū opus maioris facilli: ob fundamenta, quæ benè allegat pro eius defensione eruditissimus Magister, qui eam resolvit, & nervosè defendit; sic sentio, salvo in omnibus meliori iudicio. In hoc Conventu Sancti Antonij Capuccinorum Matrili die 20. Augusti 1705.

Fr. Martinus à Torrecilla.

*IUDICIUM D. D. LUDOVICI DIAZ LASSO IN VNIVERSITATE
Toletana Sacræ Theologiæ Decani, atque Primarij; Ecclesiæ Parro-
chialis S. Vincentij Martyris eiusdem urbis Rectoris, & Sanctæ In-
quisitionis Qualificatoris, &c.*

Sedulò legi consultationem adiunctam circa casum relatam omnibus circumstantijs indigitatis vestitum; & perpendens ratione pro benigniori parte expensas, clasicoque Auctores faventes, & demum solutiones argumentorum ex adverso militantium, & alii, quæ excogitari possunt: iudico sufficienter fundari probabilitatem, qua hoc factum prout in sui contingentia à simoniæ labe fuerit, & sit immune; consequenterque pacatas, securasque posse manere conscientias tum Reverendissimi P. Provincialis, tum vocalium, tum prætenoris relati. Sic sentio, salvo, &c. Toleti die 3. Octobris anni 1705.

D. D. Ludovicus Diaz Lasso.

IVDICIVM LICENT. D. IOSEPH A MAZA V. I. P. ADVOCATI
Regalium Confiliorum, & apud Giennens. caufarum Patroni.

Theologicum difcurfum moralem, in quo occafione cafus
 occurrentis defenditur, licitè, & fine labe fimoniæ potuif-
 fe prætenforem regularem prælaturæ Conventus fuæ re-
 ligionis, ante diem electionis donare eidem Conventui munera, &
 quantitatem pecuniæ; non vt pretium officij, fed tantum intuitu
 cultus Dei, & vrgentis neceffitatis Ecclefiæ Conventus, & voca-
 les potuiffe eligere prætenforem eodem intuitu; & Patrem Pro-
 vincialè confirmare prædictam electionem; ad me tranfmiffi im-
 infpexi, & iterum, atque iterum, vt fitim explerem addifcendi fõ-
 tem eruditionis prolibavi, & resolutionem eius, nec invidia mor-
 dere poteft, nec præceps fugilare libor audevit, & fic in ca'u ad-
 ducto in hoc morali difcurfu, ftantibus circumftantijs in eo appofi-
 tis, hypotefique verificata, operatum fuit licitè, & abfque labe fi-
 moniæ, & hoc probabiliter afferitur in prædicto difcurfu, cui opi-
 nioni adhæreo; cum omnia, quæ in eo percurrit Auctor, iter fit
 confcientiæ fecurum, nilque diffonum Sacris Canonibus, & decre-
 tis apoftolicis, cum fit certum, quod cum munera pretij rationem
 non habeant in prædicto cafu; confequenterque non vt pretium
 oblata, minimè fimoniam conftituunt. Hæc eft ferè communis
 fententia. Et fcièdum eft, quod prædicta munera poffunt in pre-
 tium converti, & habere rationem gratuiti doni, & non pretij, nec
 vt tale affumi, aut applicari; quod conftat manifèfte ex cap. tua nos
 de fimonia iam laudato in prædicto difcurfu, vbi loquens Pontifex
 de quodam Clerico, qui fua bona donabat Ecclefiæ Cathedrali,
 vt ad Canoniam admitteretur, dicit effe fimoniacos tam illum, qui
 petit accipi; quam Canonicos admittentes, fi ille velet dare fua
 bona, vt pretium Canonicatus: fecus autem, fi gratis, & nõ ex hac
 prava intentione illa donet. Ex quo deducitur à curfu Theologiæ
 Moral. Salmantic. FF. Difcalceatorum B. Mariæ de Monte Car-

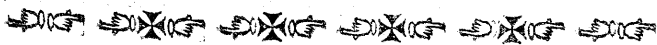
melo tom. 4. tract. 19. cap. 1. punct. 3. §. 1. num. 28. hæc consequētia: ergo dicta munera, & rationem pretij, & rationem gratuiti doni sortiri valent. Possunt quidem rationem pretij habere, quia sunt ad vtilitatem temporalem, & pretio æstimabilem, & alias possunt concedi intuitu mercedis, & ex avaritia, & non gratis; qualiter rationem pretij sortiuntur; & etiam possunt hæc munera ex amicitia, & gratitudine exhiberi, & tunc non habebunt rationem pretij, sed gratuiti Doni, quod est materia amicitia, & gratitudinis nõ verò simonia, & cum ex facto proposito constet, quod prædicta munera non fuissent donata à prætenfore ex avaritia, & prava intentione, sed tantum intuitu cultus Dei, & vrgentis necessitatis Ecclesie, convincitur non adfuisse simoniam in prædicto facto; quia si amicitia, aut gratitudo excusat à tali crimine, superiori ratione factum propositum ab eo fuit iimmune, quia donatio in eo contenta facta est intuitu cultus Dei, & vrgentis necessitatis Ecclesie, quod non est, nec potest esse materia simonia.

Et etiam si in facto proposito adfuisse pactum, quo utrimque, datus, & recipiens dixissent, & expressissent, se vele ex gratitudine, benevolentia, ac pro antidotali obligatione obligari, tamen immune erat à crimine simonia, non igitur committitur tradendo rem spiritualem, vel temporalem cum pacto, ut alter sit gratus, seu maneat obligatus obligatione antidotali; quam opinionem tenet Vidal, in arca Theolog. moral. tit. de simonia Inquisition. 2. num. 45. Ioann. de Soria in epitome summ. part. 2. tit. 1. sess. 4. fol. 457. & videtur tenere Sanchez tom. 1. Consilior. lib. 2. cap. 3. dub. 28. num. 11. & eam speculative dicit probari in Diana part. 2. tract. 16. resolut. 37. & ut asseritur in prædicto discursu opinio speculative probabilis, est etiam probabilis practice, ut docent Ioannes Henriquez, & alij, quos refert Dian. 2. part. tract. 13. resolut. 5. part. 9. tract. 6. Miscelan. resolut. 21. ite Quintana Dueñas, Serra, Spinola, Escobar, Averfa, Di. Castillo quos citat, & refert idem Diana part. 10. tract. 11. Miscelan. resol. 47. §. 2. quibus ad-

addo Leandrum à Sancto Sacramento tom.2. tract. 9. disp. 23. q. 3. Caramuel in Apolog. epistol.4. num. 140. & tom. 2. Theolog. regul. epist. 36. num. 1097. & tom. 1. Theolog. fundamental. nu. 340. 707. 1473. & 1569. & sic ex doctrina eiusdem Dianæ opinio prædicta Ioannis à Soria, & Vidalis est in praxi probabilis.

Et notari debet, quod facta prædicta donatione à prætenfore, ipse potuit humiliter rogare, vt in prælatû eligeretur, & vocales cõventus eum eligere, abtque scrupulo simoniacæ prauitatis; cap. iam laudat. tua nos de simonia, vbi docemur, quod qui donat Ecclesiæ, potest rogare, vt in Canonicum admittatur, & clerici eiusdem Ecclesiæ purè consentire, & sic concluditur in prædicto cap. *huiusmodi receptio fieri poterit absque scrupulo simoniacæ prauitatis.* Igitur in nostro facto non invenitur pravitas simoniaca, quia donatio prætenforis non fuit pretium beneficij, vt pote facta intuitu cultus Dei, & necessitatis Ecclesiæ, nec potest dari coniectura, ex qua deducatur tale crimen, quamvis præces prætenforis interfuisent, & sic vindicatum manet à macula simoniæ; vt proculdubiò manifestum est in prædicto discursu, qui fulcitur tot Patribus, Doctoribus, totque scriptor loquitur, vt meritò ipsi verba Divi Bernardi epist. 190. ad Ioannem Papam convenient: *Magister omnium suam doctrinam fateatur, non esse suam: ego, inquit, à me ipso non loquor* Ioann. 7. ex quo optimè Author discursus expugnat impugnâtes, effundit frameam, & concludit adversus eos Psalmo 34. quamquã nõ sine impugnationum utilitate, quibus expedit, vt sciant se arma inermia habere, aut fragilia, aut obtusa. Vnde licite operatum fuit in proposito facto. Sic censeo S. M. &c. Giennij die vero octava mensis Februarij Ann. Domin. 1706.

Lic. D. Ioseph Maza.

EPISTOLA IDIOMATE HISPANO SCRIPTA CVM IVDICIO CIR-
ca casum propositum, & eius datam resolutionem sermone latino sub-
cripto à Reverendo admodum Patre Magistro Fratre Valentino à Ma-
tre Dei Sacri Ordinis Carmelitarum, à Deifica Madre Terefia refor-
matorum filio, sui que Conventus Oppidi de Ocaña. Praeposito dignissi-
mo, Sacrae Theologiae moralis emerito professore; sic fama volat, sic
experientia firmat, & sic opera eius vociferat, & inter tot unum suf-
ficiat, cum opus totius Moralis Theologiae eruditissimè in unum, licet
parvum, tamen in se omnia continens, librum Fuero de la concien-
cia, ab ipso apprimè nomen sortitum, legendum semper, semperque
laudandum maxima omnium utilitate ediderit.

R. P. M.

NO es atrevimiento, sino sobra de humildad de V. Rma. q̄
sugete à mi parecer rustico lo eruditissimo, y sabio de
tan bien fundadas resoluciones; pues no parece puede
llegar à mas. Confieso ser el caso gravissimo; pero defiende V.
Rma. la negativa con tal agregado de razones, y erudicion, que
le haze probable, como lo juzgo, y en cuya conformidad pongo
mi pobre, y desvalido parecer, valga lo que valiere: solo lleva de
bueno el obedecer à V. Rma. en cumplimiento de lo que ordena
en do: que tengo recibidas fuyas. Y remito por el correo el papel,
como V. Rma. me lo manda; à quien suplico continúe sus orde-
nes, que hallará en mi vna prompta voluntad de servirle; y espero
la respuesta del recibo de este papel. Dios me guarde à V. Rma.
los felizes años, que le deseo. Ocaña, y Mayo 31. de 1706.

Rmo. P. M.

B. L. M. de V. Rma. Su mas afecto servidor:

F. Valentin de la Madre de Dios.

IUDICIUM DE LACTIS RESOLUTIONIBVS.

Iucundè legi, oculisque ^{relegi} resolutiones huius casus, & licèt prima fronte difficilis satis appareat, tamè ita abundè negativa pars fulcitur, ita eruditè, dilucideque casus circumstantias in eisdem partis favorem declarantur, vt probabilem eam iudicem.

Vnde nec ex parte Reverendissimi Patris Provincialis maculam invenio simoniæ, vtpotè zelus domus Dei comedit omnem in eo cupiditatem, vel vt melius, non permisit in illo eam pullulare; quia Deo, & non sibi pecuniam, & gloriam procuravit, & motus, non ex avaritia, sed à Divino cultu, fide bona, intentione recta, vt præsumi ex circumstantijs æquum est, consequutus fuit.

Nec ex parte communitatis: quisnã credat, communitatē ita numerosam, & gravem, religiosamque, virtute præditam, doctrina pollentem obcæcari potuisse limo terræ simoniæ tam inmundæ? Quis neget, ad minus bonã fidē, rectamq̃ intentionē? Quis non advertat, quod in illorum, aliquorum vè mentem non venerit scelus tam absurdum, irreligiosumque animam, famamque maculās? Non nē quia ignoraverunt? Quia nolverunt intelligere, vt bene agerent? Absit: hoc asserere de religioso cætu, & sapientissima cōgregatione. Cur ergo aggressi sunt, vt ita facerent? Quia ipsa apparentia casus his vestiti circumstantijs Divini cultus, & honoris, & it se zelus Domus Dei sic tenuit, sic rapuit, vt non possent non honestum, rectumque facere, quod probabile, vt præsumi debet, iudicarunt.

Nec ex parte eligendi, seu quantitatem dantis, liberalitèr nãque obtulit, deditque, non pacto emptionis; nam si post datam, & acceptam non eum elegissent, nulla esset obligatio illi restituendi, sed firma adhuc maneret possessio in acceptante, quia ex virtute liberalitatis, & religionis facta. Et hoc etiam si demus in dante aliqua ambitionis incitatio; sed non religiositatis motus, quia pro religione datum.

Et

e Et his omnibus accedit, quod (dato casu) quod ante factum
consili non posset, vt fieret; celebratum tamen actum, gravi pro-
babilitate media defendendum sustinendumque est. Vt in inli-
bello, *forum conscientia* ego assero in 5. & 6. imprefione tract. 4.
pag. 376. num. 851. cum Navarro, Hostiens. Sanch. & Villalob.
Et ita sentio. Salvo meliori. In hoc conventu Carmelatici Ordinis
opidi de Ocaña. Die 31. Mensis Maij Ann. Dom. 1706.

*Frater Valentinus
à Matre Dei.*

*Laus Deo, honor, & gloria in saeculorum
saecula.*